

Posamezne številke:
Navadne Din 1,-
ob nedeljah Din 1,50.

Postnina plačana v gotovini

TABOR

Posamezne številke:
Navadne Din 1,-
ob nedeljah Din 1,50.

UREDNIŠTVO na ulici v Mariboru, Jurčičeva ul. št. 4, I. nadstropje. Telefonski št. 278.
UPRAVA na ulici v Jurčičevi ulici št. 4, priložje doma. Telefonski št. 24. — S.H.S. politični sekretariat št. 11.787.
Na naročila brez denarja se ne sprejema. — Odpustilo se ne sme.

Leto: IV. — Številka: 209.

Maribor, nedelja 16. septembra 1923.

Na novo osrečeni!

Maribor, 14. septembra.

Radikalna vlada nam vsak trenutek pripravi kako novo presenečenje, ki nas osrečuje. Zlasti čutijo to gospodarski krogi, ki so z velikim zadovoljstvom vzeli na znanje, da je finančni minister predložil zakon o izmenah in dopolnitvah predložitih zakonih o taksah in pristojbinah in v zakonih o taksah in pristojbinah in da je finančni odbor narodne skupščine njegov predlog že tudi odobril v ključ odločnemu odporu demokratskih poslancev.

V smislu tega predloga bodo takse in pristojbine doživlele ogromni povešek. To bo tem hujši udarec, ker naši gospodarski krogi že bridko čutijo prvi blagoslov radikalnega režima na davčnem polju, 30 odstotni povešek direktnih davkov, proti čemur so nastopile vse naše gospodarske korporacije in organizacije. Sam temeljni princip nameravanega poveška taks in pristojbin je za naše prebivalne kraje pogrožen. Mi imamo povsem drugačen sistem direktnih davkov nego v Srbiji, kjer so glavni dohodki države bile carine, takse in pristojbine. Z novim predlogom se predvideva povešek večine taks za 100 do 1000 odstotkov. Takse so pretežno upravne ali sodniške narave. Zdi se, kakor bi se hotelo s temi takami uveljaviti slabo funkcioniranje teh oblasti. Tako se n. pr. taksas na pritožbo na državni svet proti odloki ali poslovanju vseh upravnih oblasti povešuje na 100 Din. Ako bi administracija v celih državah bila na višku, bi bila ta visoka taksas upravičena, ker bi se tako državni svet obvaroval pred raznimi kverulanti. Kjer pa administracija slabo funkcionira, pa pomeni ta visoka taksas naravnost strašno pred državnim svetom, ki bi naj bil zaščitnik proti povprečnim in samovoljnim administracijam. Vsekakor klasična je določba, da mora nekdo, ki zahteva povračilo neupravičeno plačane carine, plačati — če generalna direkcija carin njegovo pritožbo odbije — še 5 odstotkov takse od zneska, katere povračilo je zahteval. Menja ni naprave v državi, proti kateri bi imeli gospodarski krogi več pritožb nego proti carinski oblasti, kjer se mnogokrat odbijajo tudi najbolj osnovane in upravičene pritožbe. In sedaj se postavi zunanja zakonska določba kot strašno, kakaj vsakdo si bo premislil — tudi če je še tako v pravici — se podati v negotovost in takati pravico, če mu za slučaj neuspeha grozi novo denarno breme.

Ves predlog g. finančnega ministra, ki se je sedaj že sprejel finančni odbor, je naravnost preračunan na to, da odvrča državljane od tega, da bi od upravnih oblasti kaj prosili ali zahtevali — ker bo to prokleta draga. Povišanje taks pa zve na drugi strani tudi psihološko uplivenje na državljane in še bolj izpodkopati zamparje v vrednost našega denarja, ker je gotovo, da povešanje taks vsebuje indirektno tudi moment devalvacije v času, ko finančni minister z lepimi besedami skuša okrepiti vero državljanov v naš denar.

Brez dvoma je tudi, da je predlog finančnega ministra naravnost sovražni našemu gospodarstvu, zlasti industriji. Drugod državne oblasti pospešujejo razvoj industrijskih podjetij. Po predlogu fin. ministra o povešku taks pa se n. pr. zvišujejo takse za pregled in preiskanje parnih kotlov do naravnost že kazenske višine. Vsakdo, ki ima parni kotel, bo plačal letno takse par tisoč dinarjev. Da je v to privolil g. trgovski minister, temu se mora čuditi vsak industrijec. S tako visokimi davki za ustanavljanje industrijskih podjetij.

Radi Reke ne bo konflikta z Italijo.

Beograd, 15. septembra. (Izv.) Tako politični krogi, kakor vsa javnost z napetostjo pričakuje jutrišnjega dne, ki obeta nov preokret Italije v zadevi reškega vprašanja. Iz Rima so včeraj zvečer dospela ugodna poročila, ki upravičujejo nado, da med Jugoslavijo in Italijo ne pride do resnega konflikta v reškem sporu.

Beograd, 15. septembra. Ministrstvo zunanjih zadev je objavilo danes sledeči komunik: Vse vesti, ki so se

zadnje dni pojavile v našem časopisu o grozečem konfliktu z Italijo radi reškega vprašanja, ki da se je vsled prekinjenega delovanja paritne komisije poostrele, so neosnovane. Želja po čimprejšnjem sporazumu je v obeh državah neizpremenjena. V političnih krogih je vzbudila famozni uradni komunik mnogemu smeha. Drugi stavek tega komunikaja pa jasno izraža namen vlade, da je še nadalje pripravljena popuščati in se pogajati z Italijo.

Nova vlada na Španskem.

Voditelj upornikov — ministriški predsednik.

Madrid, 14. septembra. Kralj se je danes popoldne vrnil. Vlada je podala demisijo.

Madrid, 15. sept. V mestu vlada mir. Delo se povsod vrši normalno. Ministrski predsednik je predlagal kralju, naj vse uporne vojaške voditelje odstavi, dožene odgovornost in apelira na parlament. Kralj je na ta predlog od-

vrnil, da se mora prej še katančno informirati in dobro premisliti, kaj bo ukrenil. Ministrski predsednik je kraljev odgovor takoj sporočil vladi, ki je soglasno podala ostavko. Kralj je ostavko sprejel.

Madrid, 14. sept. Kralj je poveril sestavo nove vlade guvernerju Primo de Rivera, glavnemu voditelju upornikov.

Izpraznenje Krfa — 27. septembra.

Pariz, 15. septembra. »Petit Parisien« piše, da je sklep konferenc veleposlanikov, glasom katerega mora Italija do 27. septembra izprazniti Krfo, izzval italijanski poslanik Avezano sam. Stavil pa je pogoj, da lahko Italija v slučaju, da Grčija ne izpolni vseh prevzetih obveznosti in ako medzavezniška komisija ugotovi, da preiskava glede umora ne ustreza stavljenim zahtevam, zapleni pri Zvezi narodov deponirano vsoto 50 milijonov lir. Avezano je še dostavil,

da se Italija v tem slučaju ne bo ozirala na ransodbe mednarodnega ransodišča v Haagu razen v zadevi odškodnine za okupacijske stroške.

Beograd, 15. sept. Danes je dospela senkaj sledeča brezlična brzojavka: Češka vlada je sprejela od konferenc veleposlanikovo obvestilo, da prične evakuacija Krfa dne 27. septembra. Nadalje pravi obvestilo, da prične preiskava zoper morilce italijanske vojne misije dne 17. septembra.

POLOZAJ V NEMCIJI

Napetost med Francijo in Nemčijo popušča.

London, 15. sept. Pariški poročevalac »Daily Telegraph« piše: Francoska vlada je sedaj na jasnem, da si nemški državni kancelar v resnici prizadeva o-militi napetost med obema državama. Zato tudi francoska vlada ne zametuje nemške ponudbe. Državni kancelar dr. Stresemann bo dal vse ponudbe prej pročitati izvestnim strokovnjakom in jih bo šele nato predložil francoski vladi.

PREMIKANJE ITALIJANSKIH OET OB NAJ MEJI.

Trška, 15. sept. Od predvčerajšnjega so Italijani neprestano zbirajo svoje čete ob meji. Samo v smeri Jesence in Rakek je koncentriranih 16 pehotnih polkov, 4 artilerijski in 3 konjeniški. Oklopni avtomobili, vozovi in tovarna živina vozijo ves dan municijo v bližnje kraje, dočim vojaštvo pridno gradi utrdebe.

PASIĆ IMA DR. KOROŠCA V REZERVU.

Beograd, 14. septembra. (Izv.) Beograjska »Politika« poroča: V političnih krogih vzbuja pozornost dejstvo, da se dr. Korošec pri svojem predvčerajšnjem bivanju v Beogradu ni sestal z nobenim izmed onih radikalnih voditeljev, s katerimi je imel sestanke v Ljubljani in na Bledu. Govori se, da se snide dr. Korošec z odličnejšimi radikalnimi voditelji še le potem, ko bo zopet začela zborovati narodna skupščina. To se tolmači tako, da Pasić noče prej pogajati s klerikalci, dokler ni z džemijetom in Nemci popolnoma na jasnem, ali bode v bodoče še podpiral vlado v parlamentu ali ne. Le za slučaj, da mu Turki in Nemci odrečejo nadaljno pokorščino, bo stopil v pogajanja s klerikalci. Izgleda pa, da džemijetovci in Nemci niso voljni pod dosedanjimi pogoji še nadalje podpirati radikale in zahtevajo novo koncesijo.

Komunistični tisk v Poruhruju adušen.

Berlin, 15. sept. Glasom poročila lista »Bote Fahnes« iz Düsseldorfa je general Deguotte prepovedal nadaljno izhajanje komunističnega glasila »Freiheit«. S tem je prenehal zadnji komunistični list v Poruhruju, kjer je komunistični tisk s tem popolnoma ustavljen.

Bankovci po 500 milijonov in eno milijardo mark.

Berlin, 15. septembra. Glasom časopisnih poročil izda državna banka prihodnji ponedeljek nove bankovce po 500 milijonov in 1 milijardo mark.

1 kg kruha — 7 milijonov mark.

Berlin, 14. septembra. Glasom objave ministrstva za prehrano je določena cena kruha na 3.250.000 mark. Ta cena velja samo na kruh na izkaznice. V prostem prometu stane kg kruha 7 milijonov mark.

Neštokratno že se je v zgodovini držav bridko maščevalo, če so vlade v važnih gospodarskih vprašanjih s prelazom šle preko protestov gospodarskih krogov in javnosti. To se bo izkazalo tudi pri nas. Škoda, ki nastaja iz nepremišljenih, za razvoj našega narodnega gospodarstva skrajno škodljivih davčnih zakonov, ni z nobenim razmerju s narav-

no trenutno koristjo države. Da državna oblast trpi tudi moralno škodo, ker ljudstvo vedno bolj izgublja zaupanje v njeno objektivnost in pravičnost, o tem niti ne govorimo. Tudi nismo napisali gornjih izjavianj iz interesov kake strankarske politike, ampak izključno in strogo z gospodarskega vidika.

Proslava zlate poroke pesnika Stritarja v Rogaški Slatini.

Rogaška Slatina, 15. sept. (Izv.) Za danes napovedana svečana proslava zlate poroke pesnika Josipa Stritarja, ki biva v Rogaški Slatini, se je morala radi nepovoljnega zdravstvenega stanja sivolasega starčka opustiti oziroma omejit. Včeraj zvečer se je vršila njemu na čast bakljada in serenada. Godba je pol ure svirala pred Stritarjevimi domom. Serenadi so prisostvovali vsi navzoči gostje in obilo domačega občinstva. Okrajni glavar dr. Pirkmajer, ki se je včeraj slučajno mudil v Rogaški Slatini, je izrekel slavljeno iskrene čestitke. Danes dopoldne ob 11 uri se mu je poklonila šolska mladina ter mu izročila kito cvetja. Vse nadaljne nameravane svečanosti, kakor cerkvena poroka, svečana pojedina itd. so se morale opustiti, ker se za zdravje jubilanta zadnje dni precej poslabšalo in mora ostati v postelji. Občinski svet Rogaške Slatine je pesnika Stritarja na svoji včerajšnji svečani seji izvolil častnim občanom.

Radč je v Londonu monarhist.

Beograd, 14. sept. Povodom prihoda poslanca Noel Buxtona in treh njegovih tovarišev v Beograd je sotrudnik »Politike« govoril s poslancem g. Ewansom, ki je izjavil, da potovanje angleških poslancev nima političnega značaja. (Tega sicer ne verjamemo, ker je g. Buxton znan bolgarofil, ki je denarno podprl zadnjo revolucijo v Sofiji. Op. ured.). G. Ewans je dejal, da je govoril s Radčevićem, da ga ne jemlje resno, daš je mnenja, da je marsikaj zakrivil Beograd. Radčević v Londonu zatrjuje, da je za monarhijo in za kralja.

Preiskava o umoru v Zagrebu.

Zagreb, 15. sept. Policija je zaključila preiskavo o dogodkih povodom demonstracije na dan prestolonasledništva v Zagrebu ter o umoru policijskega uradnika Galovića. Policija je danes izdala komunik, ki v njem ugotavlja rezultat preiskave in označuje kot morilca odgovornega urednika »Novog Hrvatskog Borca« Režeka.

Beograd o akciji dr. Korošca.

Beograd, 14. septembra. Politični krogi posvečajo posebno pozornost konferenci dr. Korošca z zagrebškimi politikami. V Beogradu so mnenja, da bo dr. Korošec krenil na levo, vendar pa ne bo delal radikalom posebnih težko, daš jih tudi ne bo podpiral.

Pasić pri Kralju.

Beograd, 15. sept. Včeraj dopoldne je Pasić delal v svojem kabinetu in ni hotel nikogar sprejeti. Ob 12. uri se je podal na dvor in je bil od kralja sprejet v avdijenco.

BORZA.

Curih, 15. septembra (Izv.) Sklepnih tečaj. Pariz 83,05, Beograd 6, London 25,57 Berlin 0,0004, Praga 16,925, Milan 24,95, Newyork 568,25, Dunaj 0,007925, Stg. K. 0,007950, Budimpešta 0,03, Varšava 0,021, Sofija 1,55.

Zveza narodov in pritožbe narodnih manjšin.

Pri lanskem zasedanju Zveze narodov so bile po daljši razpravi o manjšinskih problemu sprejete resolucije, ki zelo točno formulirajo principe mednarodne zaštite narodnih manjšin. Pri tem se je posebno naglašalo, da je glavni namen in cilj teh principov zблиžanje večine z manjšinami, nikakor pa ne, da bi se z zaščito narodnih manjšin še povečala nasprotja med narodno večino in manjšinami posameznih držav. Bilo bi popolnoma zgrešeno upirati na manjšinsko zaščito politične narčte, ki bi imeli za posledico samo zavlačevanje notranje-politične konsolidacije držav.

To veliko delo Zveze narodov, ki v preteklem letu ni ostalo brez dobrodejnih posledic, je kronal nov sklep, ki ga je te dni storila Zveza narodov, in ki natančno določa, kako je postopati s pritožbami narodnih manjšin, nastavljenih na Zvezo narodov. Povod k temu sklepanju sta dali poljska in češkoslovaška vlada, ki sta zahtevali popolne jasnosti v tem vprašanju. Triletna praksa je pokazala, da so nekatere nelojalne manjšinske skupine izrabljati Zvezo narodov kot nekaj agitacijski forum proti njim neljubi državi, kar je na eni strani kratilo ugled te korporacije, na drugi strani pa v znatni meri škodovalo dobrim odnosom med manjšino in večino v posameznih državah.

Tekom zadnjih let so si države, ki imajo svoje manjšine v tujih državah, prizadevale doseči za te manjšine pravico, da bi zastopniki teh manjšin zastopali njihove pritožbe pri Zvezi narodov kot juridična oseba v procesu. Proti temu so seveda nastopile države, ki so obdarjene z garandnimi manjšinami, povdarjajoč, da bi to značilo zlorabljanje Zveze narodov v propagandne namene nelojalnih manjšin. Zveza narodov je zahtevalo odkloniti ter odločila, da je mero dajen samo svet Zveze narodov, ki vsako pritožbo in pritožbo prouči glede upravičenosti in pristojnosti. Odslej naprej se bodo pritožbe oziroma rešitve dostavljale samo vladam prizadetih držav in članom sveta Zveze narodov. Doslej je bil namreč običaj, da so se dostavljale vsem članom Zveze narodov. V debati o tej zadevi je naglašal češkoslovaški zunanji minister dr. Beneš, da je dosedanji običaj pošiljanja odlokov v zadevi narodnih manjšin vsem članom Zveze narodov čisto služil nedovoljeni propagandi, ki je odnošaje med večino in manjšino nepopolno poslabšala. Istočasno pa je svet Zveze narodov tudi zavrnil zahtevo Poljske, da smejo narodne manjšine same potom svojih vlad predlagati svoje prošnje in pritožbe, povdarjajoč, da imajo itak vse vloge na Zvezo narodov sa-

mo informativen značaj. Še le intervencija kakoga člana sveta Zveze narodov daje povod za postopanje oziroma preiskavo.

Vsekakor so ti sketpi Zveze narodov vprašanje postopka s prošnjami in pritožbami narodnih manjšin zelo razjasnili in določili gotove meje, katerih manjšine ne smejo prekoraciti. S tem je preprečena vsaka propaganda pod plaščem zaštite narodnih manjšin, ki se jo doselej zlasti Nemci na Češkoslovaškem in Poljskem — pa celo pri nas — dosledno zlorabljali. Vse, kar gre preko mej teh določb, spada pod okrilje notranje-političnih zadev in se mora kot tako reševati.

Invalidski vestnik.

Iz Udruženja vojnih invalidov podružnica Maribor.

V prvem polletju 1923 so se izdale sledeče podpore: Poverjenikom na deželi se je izročilo za razdelitev podpor kot sledi: Sv. Lenart v Slov. gor. 1032 K, Sv. Kungota 1548 K, sv. Ilj v Slov. gor. 516 K, Sv. Martin 1548 K, Sv. Jakob v Slov. gor. 1548 K, skupaj 6192 K. Za mesto in bližnjo okolico so se razdelile podpore sledečim članom: I. II. Cecilija Rat 1200 K, 15. II. Rozalija Knezar 1200 K, 21. II. Mijo Čerpes 1200 K, 20. III. J. Witzman 400 K, 27. III. Antonija Čuš 400 K, 29. III. Elizabeta Rogina (sedaj že pokojna) 400 K, 29. III. Ivana Brumen 400 K, 4. IV. Dominik Platajs 200 K, 21. IV. Rozalija Knezar 400 K, 5. VI. Rozalija Knezar 400 K, podpora invalidu Ivanu Franju, ki je prišel iz bolnice 400 K, in istotako Stevo Jokičev 400 K, skupaj znesek na izdanih podporah 13.192 K. Za ustanovitev 30 poverjeništev v polit. okraju Maribor, kar nas je stalo izredno veliko truda in poizrtvovalnega dela, ter za shode itd. se je izdalo 5.550 K, stroški tajništva 600 K, za pisarniški prevajal 400 K, za kongres v Splehu 4800 K, za tombolske srede 12.000 K, (Udruženje prirediteljev namreč, kakor hitro dospe dovoljenje iz Beograda, večjo tombolo na Glavnem trgu) Skupni izdatki znašajo toraj 45.549 K. Temu nasproti smo kasirali na članarini 17.468 K. Deficit se krije iz dohodkov raznih invalidskih prireditelj. Podpore so začasno ustavljene radi prireditve tombole in se bode njih nakazilo po potrebi nadaljevalo po prireditvi, katere bo seveda pravočasna razglašena, ba kar že sedaj opozarjamo vse p. n. občinstvo, ter apeliramo na dobra srca naše cenj. publike. Z zgorajšnjim smo samo delno orisali naše poizrtvovalno ter vztrajno delo za dobrobit vojnih žrtv. v prvem polletju 1923, a obrekovalcem našega vztrajnega in poizrtvovalnega dela, ki so jim v prejšnjih letih njihovega delovanja v blagajni predi pački ter lovili v mreže dolge brade, pa s tem napredkom zavežemo jezik.

Politično obzorje. Kako je v Južni Srbiji?

Beograjski »Preporode« prinaša v številki 208 obširen članek, v katerem podrobno opisuje razmere v Južni Srbiji. Pri nas se o Južni Srbiji malo ve, kar se sliši o njeni, so poročila o bolgarskih komitaških bandah, nikdar pa ne o vzrokih in načinu, kako bi se dala ta naša velika in lepa zemlja rešiti sedanjih nadlog. Radi tega posnemamo tu po »Preporodu« najvažnejše stvari.

Med beograjskim časopisjem se je po občinskih volitvah razvila polemika, kdo je zmagal v Južni Srbiji. Radikalna »Samouprava« je zatrjevala, da so zmagali radikali, demokrati »Pravda« pa nasprotno, da so zmagali demokrati, ker da so radikali uspeli le navidezni, dočim so demokrati, čeprav na zunanji manjši, resnični. »Preporode« dopisnik ovraca oboje ter pravi, da niso zmagali ne radikali ne demokrati, ampak nekdo tretji, to je — makedonstvujuščii komitet. Pri volitvah v konstituantno so dobili v Južni Srbiji ogromno večino komunisti, čeprav ljudstvo ni komunistično v resnici in v bistvu. Vzrok je bila nezadovoljnost z upravo in državo. Makedonstvujuščii komitet je vedel, da škoduje Jugoslaviji najbolj, če pošlje v njen parlament komuniste, zato je odredil, naj ljudstvo voli komuniste. Komunisti pa je pri nas propadel in makedonstvujuščii komitet je spremenil taktiko, in parola, katero je izdal, se je glasila: »Vsi za državo!« In zmagali so res demokrati in radikali. Zakaj? Zato, ker so makedonstvujuščii vedeli, da jih nihče ne bo zasledoval, če bodo hlinili svojo pripadnost demokrati in radikalni stranki, ampak bodo pod patronanco teh dveh lahko nemoteno organizirali dalje svoje protidržavne organizacije. To dokazuje tudi dejstvo, da so v nekaterih občinah ostali po sedanjih volitvah isti odbori kakor prej, samo da so bili prej izvoljeni kot demokrati, sedaj pa kot — radikali!

Makedonci se prav malo brigajo za našo strankarsko politiko, v kolikor ni v njihovem zahrbtnem računju. V zadnji borbi pred občinskimi volitvami so se prirejali veliki shodi z ene in druge strani, uspeli pa so vedno »dobro«. Na demokratskem shodu so volilec poslušali demokratske govornike ter vzklicali »Zivio Pašić!«. Časopisje obeh strank je prinašalo potem o teh shodih sijajna poročila in prorokovalo popolno zmago svoji stvari. Makedonci pa so se smejali, muzali, ker so res dosegli, kar so hoteli. Danes sede v mnogih krajih glavni voditelji makedonstvujuščiih kot »radikalne ali »demokratske« na županskih, stolčkih in življajo v Beogradu ter pri oblasti popolno zaupanje in gorje poštenjaku, ki bi

si upal povedati resnico, da je ta in ta »radikalni« župan voditelj bolgarskih komitašev. (Razmere kakor v našem Prekmurju! Op. ur.)

Resnica je, da so se v zadnjem času razmere malo izboljšale, toda to nikakor ni uspeh kakoga sistematičnega dela ali vlade, ampak samo par posameznikov. Ves vladni režim v Južni Srbiji je napačen. Šef javne varnosti, g. Žika Lanić je že večkrat prepotoval Južno Srbijo, seveda v avtomobilu in s sprejemstvom ter »konstatiral«, da tamkaj »ni organizacij makedonstvujuščiih in da so vedno ponavljajoči se zločini navadni in ne politični zločini in da je treba radi tega postopati s komiti kakor z navadnimi razbojniki.« Njegova »konstatacija« je popolnoma kriva, kakor je na drugi strani krivo tudi mnenje, da je treba v Južni Srbiji že vse polno velikih afer, pri katerih so bile aretirane cele trupe ljudi, pri razpravi pa se jim ni moglo dokazati ničesar, ker — so bili polovljeni navadno nedolžni ali pa vsaj najboljši, glavni krivci pa so ostali na svobodi. Tudi da nis se to še prakticira in zgodi se lahko, da bodo nekoga dne vtaknjeni v zapor vsi prebivalci ozemlja na levi obali Vardarja in morda tudi nekateri na desni. Kaj se s tem doseže? Ravno nasprotno od onega, kar bi se hotelo. Proganjanje nedolžnih ljudi postanejo potem res nasprotniki in sovražniki naše države. Od takih persekucij imajo dobiček samo nek volkali, ki bi danes sploh ne imeli nkekega posta, če ne bi bilo makedonstvujuščiih, katere zagovarjajo, ker druge spore rešuje ljudstvo samo in jih ne upa našim sodiščem.

Rešitev macedonskega problema leži v izboljšanju administracije. Naše oblasti bi morale biti čiste, nepristranske, neodvisne od strankarstva. Vršiti bi morale svoje delo pravično in dostojno, tako da bi imelo prebivalstvo do njih zaupanje in spoštovanje. Na drugi strani pa bi bilo treba posvetiti vso pažnjo mladini. Skrb za izpopolnitev šolstva bi morala biti v Južni Srbiji prva skrb. Le dobro in v našem duhu vzgojena mlada generacija zamore zatreti prevratna stremeljenja v tem nesrečnem ozemlju neprestanih bojev, borb, kuškanja in preganjanja. Ker je Južna Srbija sleho obljubljena, čeprav je zelo rodovitna, bi bilo treba posvetiti vso pažnjo tudi kolonizaciji. Grki bodo po poročilih naših ljudi vso njihovo Makedonijo, ki je bila doslej slovaška, v kratkem popolnoma pogrčili in to ravno s kolonizacijo. Grki iz Male Azije in drugod. Seveda ne bi se ta kolonizacija morala vršiti drugače kakor se vrši danes. Za naseljenice bi bilo treba skrbeti, treba bi jim bilo

Žabja tekma.

(The Jumping Frog).

(Angleški spisatelj Mark Twain. Prevodnik K. Novotnik.)

(Konec.)

»In nato, je odšel v stran in je legel in zdehnil. — Zobjan je bil dober pesek in nobenega dvoma ni, da bi bil zaslovel glasoma po vsem svetu; bil je junaška korenina in genijalen — to dobro vem, četudi ni mogel tega sam povedati; saj Vam lastna pamet pravi, da bi se peg me mogel tako sijajno boriti, ko bi ne bil skrajno nadarjen. Zato sem vedno žalosten, če se spominjam tiste zadnje Zobjanove borbe in njenega žalostnega konca. —

»Vidite, tisti Smiley je imel še druge pece in peteline in mačke in vsakovrstne druge bore, s katerimi je nadkriljeval in prekašal vse in vsakogar. Nekega dne je ujel žabo in jo odnesel domov; kakor je dejal, jo je mislil »vzgojiti«. Tri dolge mesece ni počenjal drugega, kot da je posedal doma na dvorišču in učil žabo skakati. In da ste tisto žabo videli, bi bili uverjeni, da jo je res izmaštral. Le malo jo je podrezal in kakor bi trenil, je švignila žaba v zrak kakor kaka raketa; v zraku se je prekopicnila, včas kar parkret zaporedoma, če se je dobro zaletela, in nato je copnila lepo na noge kakor mačka. Naučil jo je loviti muhe in tako jo je uril v tej umetnosti, da je vsak mot ubledela žrtvica, če je letela še

tako visoko. Smiley je trdil, da žabam ne dostaje samo naohrabre, sicer bi bile vsaki umetnosti kos. In verjel sem mu. Lejte, videl sem ga na lastne oči, kako je položil svojega Danijela Skokeca tale na pod — Danijel Skokec je bilo žabi ime — in kako je zapel: »Skoči, Danijel, skoči! in ko bi trenil se je žaba pognala v zrak, odplnila muho z glave in zopet treščila na tla prav tako krepko kakor prgišče blata; nato se je počebljala po glavi z zadnjo nožico prav tako nemarno, kakor bi se ji niti ne sanjalo, da prekaša v skakanju vse žabje pleme. Nikoli še niste videli tako skromne in pohlevne žabe, dasi je bila tako nadarjena in učena. — In če je bilo treba skakati na daljavo, se je Danijel prekobilil v enem samem skoku čez večjo razdaljo nego katerakoli nastopnica njegove žlahte. — Skaklanje na daljavo je bila Danijelova največja umetnost, veste; in če je prišlo do tega, je staval Smiley na svojo žabo vse svoje premoženje do zadnjega beliča.

»Strašno ponosen je bil Smiley na svojega Skokeca, in prav je imel; saj so trdili tudi taki fantje, ki so bili po svetu in so marsikaj videli in izkusili, da je Danijel prekašal vse žabe, ki so jih bili videli v svojem življenju.

»Nu, dobro! Smiley je redil žabo v majhni pločevinasti škafci in včas jo je prenašal tudi s seboj v krčmo, kjer je prežal na kako stavo. Ko tako nekega dne kolovrati s svojo škafco po taborišču, ga greca fant; tuj človek je bil in

nihče ga ni poznal v naselbini. Fant ga pobara: »Kaj neki prenašate v svoji škafci?«

Smiley mu malomarno odbrusi:

»Kaj bi prenašal? Morda papigo, morda kanarčka; pa ni ne eno ne drugo — marveč čisto navadna žaba.«

»Fant vzame škafco v roko in jo ogleduje od vseh strani, jo prevrača in tehta, končno pa reče: »Hm — žaba je, nu, kaj pa zna posebnega?«

»Kaj bi naj znala?« se mu prešerno nasmehne Smiley, kakor bi se ga stvar niti ne tikala. »Kaj bi naj znala? Dejal bi, da zna svojo stvar prilično dobro — v vsej državi je ni žabe, ki bi znala tako skakati kakor moj Danijel.«

Fant je vzel škafco vnovič v svoje roke in je začel čudežnega skakača iznova pazljivo motriti. Nato pa vrne posodo Smileyu in mu odločno zabrusi v obraz: »Veste kaj, Vaša žaba ni nič boljša od drugih žab. Prav nič ne vidim posebnega na njej.«

»Saj tega tudi ni treba,« je užaljeno odgovoril Smiley. »Morda razumete kaj o žabah, morda tudi ne, nemara imate o žabjereji kaj izkustev, nemara pa ste le lamataš. Naj bo, kakor hoče, jaz vem, kar vem, in štirideset dolarjev stavim, da prekosi moj Danijel v skakanju vsako drugo žabo v državi.«

Fant je nekaj časa ugibal, nato je nekam otožno dejal: »Nu, dobro, dobro! Sicer sem le tujec v tem kraju in ne gleštam nobene žabe; a da je imar, bi stavil z Vami.«

Nato Smiley hlastno povzame: »Prav dobro — prav dobro — podrite mi mojo škafco, pa takoj stopim in Vam prinesem žabo.« Fant vzame škafco, položi štirideset dolarjev kraj Smileyevih in sede in čaka.

Tako je sedel in premišljeval in nihal, končno pa vzame žabo, ji stisne goltanec, da je zazijala, nato pa izvleče žličico in nasuje Danijelu v žrelo drobnega sekanca, sipal je in sipal, dokler ni svitnec segal žabi makone do grla — potem pa je postavil škafcalca na tla. Medtem je bil Smiley stekel k mlaki; dolgo je brodil po blatu, preden je ukovil žabo. Ko jo je tiščal v rokah, se je vrnil in jo je ponudil tujcu rekši:

»Če Vam je prav, pa zadniva! Položite svojo žabo vstric mojega Danijela, tako da bodo stale njiju sprednje noge v ravni črti, potem pa dam znamenje.« Nato je štel: Ena dve, tri — hajdi! in v tistem hipu sta brenila vsak svojo žabo. Nova žaba je živahno odskočila, Danijel pa se je poganzjal in lezel v dve gube — takole — kakor kak Francoz, a nič ni pomagalo, še premakniti se ni mogel; stal je kakor skala in se ni genil z mesta, kakor bi bil zasidran. Smiley se je precej začudil; na tako razočaranje ni bil pripravljen. O pravem vzroku neuspeha pa ni imel niti pojma.

»Tujec je najprej pobasal denar, potem pa je pobral svoja sila in kopita. Preden je stopil čez prag, je porogljivo pokazal s palcem preko ramena — tako — na Danijela in ja soot deial, to pot

omogočiti nastanitve, ne pa nakazati. Sim samo golo zemljo brez strehe, orodja in živine. Zdravstvena oblast pa bi morala zatrei malarijo, ki razsaja v nekaterih predelih. Meja bi se morala dobro zastražiti, vojaštvo, ki leži nepotrebno po naših velikih mestih, naj bi se porabilo za zastraženje meje. Bolgarija pa bi se morala prisiliti, da spoštuje mejna in sosedna prava. Vse to so problemi, ki bi se dali rešiti brez posebnih težav, toda treba bi bilo najprej poštenih in sposobnih mož na najvišjih mestih. Teh danes žalobno ni, zato pa so tudi razmere take.

ITO je najboljša zobna krama. Dobi se povsod.

Zahvala.

Letošnja 34. velika skupščina v Ptujju je kaj veličastno uspela. Mnogoštevilna udeležba skupščinarjev, izredno srčen sprejem na kolodvoru in pri sprevedu po mestu, obilno cvetje, ki se je na udeležnikih sipalo pri dohodu vlaka in med sprevedom, srčni pozdravni govori, vse to je vsakemu skupščinarju, zlasti tistim, ki so bili na skupščini 16. septembra 1908, dalo najlepše zadoščenje za takratne grde napade nabrujskanih nemških tojn.

Na kolodvoru so skupščinarje pričakovali ptujski družb. podružnici (moška in ženska), mestni komandant podpolk. g. Božič v spremljevanju majorja g. Živanoviča in drugih oficirjev, zastopniki vlade, mestni župan g. Ložinšek s podžupanom g. Blažekom, šolska mladina s šopki pod nadzorstvom svojega učiteljskega, Sokoli in Sokolice v kroju, zastopniki: Orjune, akademičnega društva Triglav in društva jugoslov. akademikov v Ptujju, dekleta v narodni noši, predsednik »Petovijec«, mnogo drugega občinstva in mestna godba pomnožena z narodno godbo iz Rogoznice. Pozdravne govore pri sprejemu so imeli: g. župan Ložinšek in g. podžupan Blažek v imenu mesta Ptuj in ravatelj g. dr. Komljanec za ptujsko četnico in Narodni dom. — Skupščina sta pozdravila: vlad. svetnik g. dr. Vodopivec v imenu vlade in okrajni glavar g. dr. Otmar Pirkmajer. Tudi pri skupnem obedu je bilo nekaj lepih napitkov. G. dr. Jurtla, predsednik moške ptujске podružnice, je namil družbenemu vodstvu s željo, da bi CM družba tudi nadalje uspešno delovala, ga dr. Horvatovec, predsednik ženske podružnice je s primernim nagovorom z. dr. Tarčarjevi kot prvomestnikovi namestnik in neumorni narodni delavki razočila krasen sopek cvetlic. Bodrilne govore sta imela ptujski podžupan g. Blažek in g. Rehar, zastopnik mariborske Orjune.

Podpisano družbeno vodstvo spolnjuje svojo dolžnost, da izreka vsem navzočim čestojanstvenikom, zastopnikom

in boljši odločno: »Veste kaj, Vaša žaba ni nič boljša od drugih žab. Prav nič ne vidim posebnega na njej.«

Smiley se je praskal za ušesom in še dolgo motril svojega Danijela, navsezadnje pa je rekel: »Oudim se, kaj je neki dan to žabo premotilo — kaj se ji je neki pripetilo? Nekako presneto napihnjena se mi zdi.« Prijel je Danijela za vrat in ga vzdignil; a v istem hipu je nekakšno »Laj grač Čuk grač me vzame, bo vnik in tedaj je izbruhnila uboga žaba dva pregišči sokanca. Zdaj je Smiley izprezledal in mislil smo, da bo žaba od jezice — položil je žabo na tla in jo je ubral za tujcem; leta pa jo je bil medtem že popihnil iz našega kraja.

V tem hipu so poklicali Simena iz hiše. Vstal je torej, da pogleda, kaj bi naš mirno ostanite, kjer ste, in potrpite, kakor so vrtnice.

A bil sem prepričan, da ne izvenim mnogo o predstavitelju Leonidu W. Smileyu, če bo stari Simen nadaljeval svoje prepovedke o potopnihi Jakcu.

Pri vratih me je prestregel zgovorni Wheeler, prijel me je za suknjo in začel govoriti.

No, vidite, Smiley je imel rumeño toravo kravo, ki je bila brez-repa, le ko-ment pa je nedostajalo časa in volje, da bi poslušal zgodbo o nesrečni kravi, ki zmoženo se poslovil.

raznih korporacij, šolski mladini in njenemu učitelstvu, vsemu drugemu občinstvu, zlasti pa vsem govornikom svojo toplo zahvalo. Posebno zahvalo pa zaslužita obe ptujski podružnici, ki sta v najkrajšem času izvršili vse predpriprave in priredili popoldansko veselico, ter se pri tem nista ustrašili naporega dela in izgube časa.

Povodom skupščine je CM družba prejela več denarnih daril, telegrafičnih in pisemnih pozdravov. Iskrena hvala za vse to. — Končno izreka vodstvo svojo toplo zahvalo CM družbi naklonjenemu časopisu, ki je dragevolje prinašalo novice o družbi ter obširno poročalo o poteku te za družbo velepomembne skupščine.

Vodstvo »Družbe sv. Cirila in Metodaa v Ljubljani«

Politične vesti.

Demokratski poslanski klub je sklical k seji za 19. tm. Pretresal bo notranje-politični položaj in sklepal o postopanju v narodni skupščini.

Organizacija Demokratske stranke v Dalmaciji. Za 23. tm. je sklical pokrajinski odbor Demokratske stranke v Dalmaciji svojo letno skupščino, na kateri se bosta ustanovili dve oblastni organizaciji stranke za Dalmacijo.

Vlada in trboveljska stavka. »Politika« piše, da so opozicionalni krogi zelo nezadovoljni, ker vlada očitno zavlačuje rešitev trboveljske zadeve. Zatrjuje se, da se je produkcija zmanjšala za 40 tisoč vagonov, kar predstavlja vrednost 113 milijonov dinarjev, dočim bi se za zahtevano povišanje 10.000 delavcem izdalo 30 milijonov. Opozicionalni krogi so prepričani, da je radikalna vlada tudi v to zadevo vplela svoje strankarske interese.

Predsedstvo Radičeve stranke pred sodiščem. Minister pravde je zahteval od parlamenta izročitev vseh poslancev iz predsedstva HRSS radi prestopka, storjenega z volilnim proglasom. Narodna skupščina je zahtevane izročila. Ker se Radič nahaja v inozemstvu, so bili pozvani pred sodišče podpredsedniki in tajniki. Sodišče je že zaslišalo dr. Krnjeviča in dr. Košutiča; te dni pa bosta zaslišana Predavec in dr. Maček. Ne dvomi, da bo pot »republikancev« pred kr. sodišče nekoliko težja nego je bila papirnata »revolucija« v »Hrvatstvu« in »Slob. Domu«.

Ruski begunci in obnova odnošajev z Rusijo. Ruski begunci v naši državi so min. preds. Pašiču izročili memorandum, v katerem pravijo, da bi obnova diplomatskih in gospodarskih odnošajev s sovjetsko Rusijo ne prinesla naši državi nobene koristi in bi samo podprla moč boljševikov v Rusiji.

Razmejitve v Albanijo. Dne 12. tm. so bila končana dela z postavljanjem mejnikov med našo državo in Albanijo v odseku Ohrid in Djakovica. Ta dan je angleški polkovnik Cailledes, ki je v imenu poslaniške konference vodil dela, ukinil tudi že zadnji del nevtralne cone, ki je obstajala do definitivne razmejitve.

Bolgarija ogroža balkanski mir. Petkovo »České Slovo« prinaša nastopno vest z Dunaja: V organizaciji makedonske emigracije so bile v zadnjem času izvršene razne spremembe. Doslej je bil na Dunaju glavni sedež makedonskega komiteta, ki si je nadel nalogo, delovati z vsemi sredstvi proti nezavisnosti kraljevine SHS. Po zadnjem prevratu pa se je cela akcija prenesla v Sofijo: Tu se je osnoval akcijski macedonski komitet, ki mu je na čela Todor Aleksandrov. Komitet je reorganiziral macedonsko emigracijo in osredotočil vse njene struje v enotno fronto. Akcijski komitet Todor Aleksandrova uživa seveda vsjo prijaznost in naklonjenost sedanje vlade. Dragoceno pomoč mu je ponudila italijanska diplomacija, ki je makedonskim revolucionarjem zagotovila diplomatsko zaščito in finančno podporo. — Macedonski akcijski komitet v Sofiji je razglasil svoj program: avtonomija Macedonije v okvirju bolgarske države. Komitet se bo boril z vsemi sredstvi zoper niški sporazum, s katerim so bili sprejeti pogoji za mirno sosedstvo med obema državama. Skušal bo tudi v Bolgariji organizirati oboroženo vstajo. V to svrhu bo v okolici Prilepa organiziran kader macedonskih prostovoljcev, kateremu bo sluzila za vzorec organizacija fašistov in hackenkreuzlerjev. Voditelji macedonskih revolucionarjev so se nedavno mudili v Assingu pri Münchenu, kjer so jim dali bavarski hackenkreuzlerji razita navodila. — Tako »České Slovo«. Vest se strinja z drugimi podobnimi poročili. Tako se obnavlja stara fronta. Medtem pa se tudi Radič v »imenu hrv. naroda« navdušuje za avtonomijo Macedonije in za bolgarsko politiko.

Bolgarska vlada proti komitašem. Bolgarski opravnik poslov v Londonu je izjavil novinarjem, da so vesti o koncentraciji bolgarskih komitašev ob jugoslovenski meji neresnične. Zagotavljal je, da je bolgarski ministrski predsednik Cankov dal velesilam vse garancije, da bo Bolgarija podvzela vse, da prepreči vsak revolucionarni pokret proti Jugoslaviji na bolgarskem ozemlju. Nikakor ne bo bolgarska vlada trpela, da se na bolgarskem ozemlju snujejo in oborožujejo komitaške bande. Podvzela je ostre mere, da prepreči vsako gibanje komitašev in vsakogar, ki bi ga zasačila oborožena ob meji, takoj zaprla.

Dunajska vlada posluša madžarske ukaze. Na Dunaju so se začeli vseučilišni tečaji. Nič takega, kar bi spadalo v politiko. Zgodilo pa se je, da bi imel predavati prof. Jászai, znan madžarski sociolog in demokrat. Ker pa Jászai ni mogel ob pravem času priti iz inozemstva, je hotel mesto njega predavati njegov rojak in idejni pristaš dr. Szende in sicer o socialnih temeljih svetovnega naziranja. Tu pa je zadeva dobila politično barvo, kar je zelo značilno za duh reakcionarcev. Madžarska vlada je hotela predavanje Jászajia oziroma Szende preprečiti in dunajska vlada je zastavila ves vpliv, da madžarski demokrat dr. Szende res ni mogel predavati o — socialnih temeljih svetovnega naziranja.

Madžarska preganja politike, ki v tujih listih kritizirajo vlado. V Budimpešti se je pričela razprava zoper madžarska politika Hlocka in dr. Lovaszija, pristaša Karolyjeve demokratske smeri, ker sta objavila v čehoslovenskem madžarskem listu »Magyar Tribune« ostro kritiko sedanjega madžarskega režima. Politika sta tožena zaradi velezdaje in bosta obsojena in contumaciam, ker živita v inozemstvu. Tako dela »krščanski« režim na Madžarskem! — Radič je smel v Jugoslaviji ne samo kritizirati vlado, kar je samo ob sebi umevno, temveč rušiti tudi same državne temelje in žaliti dinastijo. Kljub temu se mu ni nič zgodilo in je s pomočjo madžarske vlade, ki sicer zapira republikance, odšel v inozemstvo, da tudi organizatorično rovari zoper Jugoslavijo. Horthy in Radič se pač ujemata v končnih ciljih, kakor srbski in hrvatski separatist v svoji slepoti.

Ozadje španskega prevrata. O vojaškem prevratu, ki je bil predvčerajšnjim izvršen v Barceloni, še poročajo, da so se mu pridružile vse večje garnizije. Prevrat ni naperjen proti dinastiji, temveč proti sedanji liberalni vladi. Vzroki so vojaško-politični. V Španiji se že deli čas bjejo ostri politični boji zaradi poraza, ki ga je imela Španija v Maroku. V decembru 1922 je bila vlada poverjena liberalnim opozicionalcem in je vodstvo vladne politike prevzel Garcia Prieto Marquis d' Alhucemas. Ker pa so konzervativci na vso moč rovarili proti meščanski vladi, je d' Alhucemas dne 2. tm. podal demisijo. Kralj pa je sestavo nove vlade zopet poveril d' Alhucemasu, za katerim stoji parlamentarna večina. Prvak liberalne stranke je izločil samo dvojje ministrov, ostalim pa je deloma zamenjal resorje. Ta rekonstrukcija je konzervativce zelo razdražila in so nepovoljno izjavo d' Alhucemoseve vlade o maroškem vprašanju izkoristili za signal že poprej pripravljenega reakcionarnega prevrata. Kakor na Grškem, v Bolgariji in drugod, nameravajo tudi na Španskem postaviti prejšnje ministre pred sodišča. Proces bo najbrž prav kratak — po vzorec slavnoznane španske inkvizicije. Sicer pa so vsled prekinjenih zvez zadnje vesti dokaj nejasne. Vlada se še baje ni udala, dočim druge vesti pravijo, da so ministri že pod ključem.

Obiskujte mestni muzej v Cankarjevi ulici. Odprt vsako nedeljo od 10.—12. ure. Vstopnina 1 dinar.

Obmejni komisiji.

(Dopis od meje.)

Dne 15. tm. se sestane v Mariboru obmejna komisija na posvetovanje. Rešilo se bo gotovo mnogo važnih zadev, ki ovirajo obmej. promet in medsebojni sporazum. Opozarjamo komisijo, da razpravlja o sledečem:

1. Ko je po regulaciji meje med Jugoslavijo in Avstrijo bil od Avstrije izpraznjen Tunnel in Libeliče, so avstrijski organi odnesli vse predmete iz šole v Tunelu, Ravnotako so izpraznili občinski urad, šolo in gasilski dom v Libeličah, četudi je po mirovni pogodbi kaj enakega nedopustno.

2. Ker so Libeličani svojo lastnino (brizgalno) samovoljno vzeli nazaj, je avstrijska oblast zaprla (četudi je vedela, da so nedolžni) po nedolžnem Petra in Antona Ringa iz Libelič, ki sta šla na delo na polje. Se le, ko sta položila pri sodniji v Pliberku visoko kavejjo, sta bila izpuščena. (Kaj ko bi za represalije tudi mi kaj enakega poskusili?)

3. Izplačana kavejja še do danes ni vrnjena, škoda, katero sta mladeniča trpela vsled zapora v Pliberku, še ni poravnana!

To so važne zadeve, ki naj bi jih komisija vzela v pretres, da se enkrat razmere ob meji uredijo. Tako samolastno, protipogodbeno postopanje vladnih organov avstrijskih napram našim ljudem rode samolastno postopanje na naši strani, kar bi lahko ostalo, ako bi take zadeve uredile vlade same. Cincanje pokopuje ugled naši državi na zunan. ljudstvo ob meji pa zublja zaupanje do državne moči! Dolžnost komisije je, da za de vo uredi in do dobe oškodovani svoje zadoščenje.

Dnevna kronika.

— Zahvala Nj. Vel. kralja Aleksandra slovenskim obrtnikom. Na brzojavne čestitke, ki so bile poslane Nj. Vel. kralju v shoda obrtnikov dne 8. tm. je prejel predsednik shoda g. Francheti iz pisarne Nj. Vel. kralja sledečo zahvalo: Njihova Veličanstva kralj i kraljica primili su sa zadovoljstvom tople čestitke slovenskog obrtništva, prilikom rođenja Naslednika Prestola, te su blagovolili narediti, da se obrtništvo izjavi Njihova erdačna zahvalnost.

— Svečan krst prestolonaslednika. Kakor se poroča iz Beograda, je določen svečan krst prestolonaslednika na dne 14. oktobra tl. Dobil bo najbrž me svojega deda Petra. Kumoval mu bo pri krestu angleški princ vojvoda Jorški.

— Kralj in invalidski zakon. V seji min. sveta 13. tm. kateri je predsedoval kralj, je ta izrekel željo, naj bi se invalidski zakon v najkrajšem času predložil v razpravo narodni skupščini.

— Konec nemščine na naših sodiščih. Ministrstvo pravde je po dolgem eincaju končno vendar izdalo naredbo, da se na naših sodiščih sme uporabljati pri uradovanju in zaslišanju samo državni jezik. Sodniki in drugi sodnijski uradniki, bodo kaznovani, oziroma v ponovnem slučaju odpušcent. Zeleti bi bilo, da bi tudi druga ministristva izdala slične ukaze.

— Otvoritev telefonske centrale. Pri pošti Limbuš je bila dne 1. septembra tl. otvorena telefonska centrala z javno govorilnico za krajevni in medkrajevni promet. V smislu telefonskega pravilnika opravlja ta centrala tudi brzojavno službo.

— Kdor zna pa zna. Ko so prihajale vesti o polresni katastrofi na Japonskem, so jih v Italiji sprejemali kot ravnodušni opazovalci, ne da bi bili pokazali več sočutja nego drugi narodi. Ko pa se je čez teden dni izvedelo, da bo predsednik komisije za preiskavo japonskega umora nek japonski diplomat, se je signor Mussolini spomnil, da bi utegnlo sočutje z Japonci koristiti v nacionalni častil fašistovske Italije. In v znamenju globoke žalosti nad nesrečo japonskega naroda je Mussolini odredil, da se vrše po cerkvah maše in molitve za nesrečno Japonsko. Ker so se škofje strinjali z željami državnega poglavarja, moli sedaj Italija za pomoč Japonski. — Signor Mussolini pa med tem misli na japonskega delegata, proseč Boga, da bi vsaj temu Japoncu pomagal v večji časti in slavo zeline Italije.

Gibanje italijanskih čet na naši meji. Kakor pripovedujejo potniki, dospeli iz Italije, vozijo Italijani zadnje dni v Primorje in obmejne kraje neprestano nove čete vojaštva. Vse obmejne italijanske kraje so spreminjeni v vojaška taborišča. V Postojno sta prispela samo v četrtki dva vlaka vojaštva in več topov. Vipavska dolina, Idrija, Soška dolina in Kraška planota so polne vojaštva. V Vipavski dolini se vrše tudi manevri. Italijani se očitno pripravljajo na aneksijo Reke in na eventualne posledice. Kaj pravi k temu naša vlada in ali je o tem gibanju italijanskih čet sploh obveščena? Po vseh znakih sodeč izgleda, da ni!

Zenska duhovnik. Kakor poročajo sarajevske Večerne Novosti je bila tedni blagoslovljena v Vojvodini neka Olga Novak za reformistično svečenico. Nastavljena bo v neki madžarski vasi v Baranji.

Štiridesetletnica Zadrufne zveze v Celju se vrši obenem s 4. jugoslovanskim zadrufnim kongresom v dnevih 4., 5., 6. in 7. oktobra 1923 v Celju. 4. oktober je posvečen sejani, 5. in 6. oktobra se vrši glavna skupščina in kongres Glavnog Zadrufnog Saveza u Beogradu, 7. oktobra pa proslava štiridesetletnice Zadrufne Zveze v Celju. Slovenske zadrufarje obiščejo takrat ne le voditelji zadrufnega gibanja iz vseh pokrajin naše države, temveč tudi odlični gostje iz Anglije, Francije, Švice in Čehoslovaške. Bilo bi le umestno, da bi tudi zastopniki slovenskega zadrufništva obiskali v čim večjem številu to prireditelj. Udeležbo je treba javiti radi prenočišč (navesti je število noči) Zadrufni Zvezi v Celju do 30. septembra.

Poština in brzozjavna konvencija med Jugoslavijo in Italijo. Kakor se poroča iz Beograda, bo vprašanje poštne in brzozjavne konvencije med našo državo in Italijo v kratkem povoljno rešeno. Besedilo konvencije je razen dveh točk, v katerih so naši delegatje zahtevali nove instrukcije vlade, že skoraj dogotovljeno. Gospodarski krogi že dolgo čakajo na olajšanje inozemskega poštnege in brzozjavnege prometa, ki sedaj zelo ovira hitro poslovanje.

Prodaja državne svile. Te dni se je vršila v Beogradu licitacija za prodajo svile iz državnehih tovarn. Najboljšo ponudbo je stavil Švicar Abeg iz Curiha, ki je kupil vso količino — 2000 kg — po 1700 D za kilogram.

Konzulat čehoslovaške republike v Ljubljani naznanja čehoslov. državljaniom, da je ministristvo šolstva in prosvete v Pragi poslalo v Slovenijo učiteljico češkega jezika in domoznanstva gospo Vlasto Horákovu, da izvršuje pouk za čehoslovaške otroke. Pouk je brezplačen in se bode vršil v slovenskih šolah v Ljubljani in v Mariboru v popoldnanskih urah. Pozivljamo torej štariše otrok, naj se v uradnih urah ustmeno ali pisмено zglašne na konzulatu CSR v Ljubljani do 16. septembra 1923. Rojstna data otrok in osebne podatke staršev je treba pri pisemni zglasitvi točno navesti.

Kralj kupi še en grad v Sloveniji. Kakor poročajo zagrebški listi, namerava kralj kupiti eden najlepših gradov v Sloveniji, Mokrice na Dolenjskem.

Odvetniški lpit je položil v Ljubljani g. dr. Vladimir Knaflič, sin g. nadobnoterja R. Knafliča v Radvanju pri Mariboru.

Se en blagoslov so nam z današnjim dnem 15. tm. naklonili gr. radikali. Minister saobračaja je zvišal tarife v osebnem in blagovnem prometu na železnicah, v osebnem do 80 odstotkov, v blagovnem od 80—100 odstotkov. To je menda tudi zato, da se v prebivalstvu utrdi zaupanje v našo valuto. Slava radikali, podprti od slovenskih klerikalcev.

Stavke v Trbovljah je konec. Delavstvo se je po veliki večini vrnilo na delo in danes je obrat v Trbovljah normalen. Produccira se toliko, da družbi primanjkuje vagonov. Od komunistov in klerikalcev nahujskani delavci preklinjajo, ker niso nicesar dosegli. Radikali so igrali žalostno dvoilčno igro: hoteli so biti z delavci, ne pa tudi se zameriti družbi. Ogabna družba!

Radikalne redukcije. Značilno je, da je radikalna vlada na državnem posetstvu Bolje odpustila slovenske in pa ope urške uslužbenca, ki niso radikali, obdržala pa vse Madžare in madžarone. Besna komentacija!

Vprašanje dvojnega obdajanja v Sloveniji bo reševala posebna komisija, ki se sestane te dni v Ljubljani. Dogajajo se namreč slučajji, da se obmejni posestniki obdajajo tako od naše države, kakor tudi od sosedne države, v kateri leži samo del njihovega posestva.

Radicev nemški list. Blokaški Hrvatje poroča, da začne v treh tednih izhajati nov nemški list »Freies Heim«, Radicevo glasilo za banatske Švabe, ki bo izhajalo, kakor »Slobodni Dom«, enkrat na teden.

Jadranski kongres v Beogradu. Trgovska in obrtniška zbornica v Beogradu namerava v kratkem sklicati Jadranski kongres, na katerem bodo gospodarski krogi razpravljali o povpsevanju prometa ob jadranski obali. Na kongres bodo povabljeni vse trgovske in obrtniške zbornice, ter zastopniki znanosti in tehnike.

Gradbeno gibanje v Zagrebu. Kljub temu, da vlada v vsej industriji precejšnja stagnacija, je gradbeno gibanje v Zagrebu izredno živahno. Malokatero mesto se lahko ponaša s tako številnimi novimi stavbami, kakor Zagreb. V času od 1. junija do 31. avgusta je bilo prijavljenih mestnemu stavbnemu uradu 120 novih zgradb. Od teh je 76 priličnih stavb, 7 novih obrtniških delavnic, 8 novih skladišč, 27 nadzidanih hiš, 17 prizidanih in 36 adaptiranih zgradb. V istem času je izdal mestni stavbeni urad 317 dovoljenj za uporabo novih stanovanj s 695 sobami, ki so bila letos dograjena. Tako je dobil samo letos Zagreb 115 novih stanovanj z eno sobo, 68 z dvema, 98 s tremi, 31 s štirim, 4 s petimi in 1 s šestimi sobami. Ko bi se bilo v Mariboru v vseh petih letih toliko zgradilo, kakor v Zagrebu v enem letu, bi bilo stanovanjske bede kmalu konec.

Z beograjske ulice. Malo nenavadno prizor se je mudil v četrtki zjutraj krog 7. ure pasantom v Kosovski ulici v Beogradu. V tej ulici se nahaja avtogarža Jovic in Vajman. Pri tej tvrdki je bil zaposlen kot učenec nek Lazar Rulić. Ko je zjutraj prišel na delo, je kakor po navadi, odprl delavnico. Ker pa ni bilo še nikogar v delavnici, je hotel to priliko izrabiti. Silno rad bi se namreč vozil z avtomobilom. Dasi je bil upravljanja z avtomobilom popolnoma neuk in je znal samo to, kar je mimogrede videl pri drugih, je napustil motor pripravljenega avtomobila ter zdrknil na ulico. Videč živahen promet na ulici in prihajajočega mojstra, se je tako ustrašil, da je popolnoma pozabil na avtomobil in krmarenje. Avtomobil je švigal cik-cak po ulici z enega trotoarja na drugega, počel pred seboj prestrašene pasante. Povožil je dve služkinji ter se konečno zaletel v zid neke hiše, kjer se je vsled tega srečno ustavil. Mladega »sportnika« je prevzela policija.

Velik požar v Smederevu. V Smederevu je nastal pretekli teden velik požar, ki je ogrožal vse mesto. V tovarni lesnih izdelkov Jove Živkovića je nastal ogenj, ki je v par urah upepelil vso tovarno z vsemi zalogami lesa in gotovih izdelkov. Škoda se cení na 2 milijona dinarjev. Ogenj je nastal pri parnem stroju, kjer so se vnele oblanice. Ker ni bilo pri roki kakih gasilnih priprav, ognja ni bilo mogoče pogasiti.

Zidovsko novo leto. Ta teden obhajajo Židje praznik novega leta. Po njihovem štetju je napolnilo z 11. septembrom 5684. leto.

Zdravstveno stanje pesnika Aleksa Šantića, ki je nedavno obolel, je po zdravniških izjavah zelo resno. Prepeljan je v sarajevsko bolnico.

Prva adventistična poroka v Beogradu. Danes 15. tm. se je v koncertni dvorani pevskega društva »Stanković« v Beogradu vršila prva adventistična poroka. Ženja je bil glasom poročil beograjskih listov Slovenec Mišeler, nevesta pa Beograjkanka N. Atanacković. — Adventistična vera je — kakor znano — najmlajša priznana vera v Jugoslaviji. Doslej ji pripada baje kakih 300 rodbin. Verniki so zelo trezni, ne pijejo vina, ne jedo svinjine in večina jih živi kot vegetarijanci.

Cigani med seboj. Te dni se je vršal pred nekim sodiščem v Srbiji zapuščinska razprava, na kateri sta se borila za dedščino dva cigana-brata. Razprava je bila zelo zanimiva, ker je eden brat dokazoval, da drugi ni njegov brat ter ga ni še nikoli videl in da je tudi ni

ma nikake pravice do dedščine. Ostali cigani in seljaki, ki so bili pozvani kot priče, in ki so razmere obeh bratov dobro poznali, so se čudili tej drznosti cigana, ki hoče zatajiti svojega brata, dasi sta celih dvajset let preživela skupaj. Toda tudi to skopega brata ni mobilo. Vedel je, da so se vse matične knjige za časa vojne izgubile in da brat ne bo mogel doprinesa pravomočnega dokazila, ki ga je sodišče zahtevalo.

Sloves naše države v inozemstvu. Ker naša diplomacija za sloves naše države v inozemstvu prav malo stori, so se te naloge poprijeli v zadnjem času, kakor izgleda, razni kriminalni tipi. V Curihu je bil nedavno aretiran nek naš državljan, ki ga zasledujejo francoske oblasti, ker je izvršil velikansko tatvino, pri kateri mu je padlo v roke nad 50 kg srebrnine. Te dni pa sta bila na podlagi tiralice policijskega ravnateljstva v Solnogradu aretirana v Zagrebu nek Rudolf in Terezija Črešnik, doma iz Račja pri Mariboru. Rudolf Črešnik je bil uslužben kot sluga pri grofici Reverteri v Solnogradu, njegova žena Terezija pa je služila pri nekem tamošnjem trgovcu. Nenadoma sta oba izginila. Odpotovala sta v Berlin, kjer sta drug drugemu priznala, da sta izvršila večje tatvine. Terezija je ukradla trgovcu, pri katerem je bila uslužbena, 15 milijonov avstr. kron. Iz Berlina sta pobegnita v Zagreb, kjer sta bivala neprijavljena. Bila sta oddana državnemu pravdnistvu.

Hudožestveniki ne pridejo v Prago. Kakor poročajo praški listi, je hudožestveni teater iz Moskve, ki bi imel dne 27. tm. gostovati v Pragi, gostovanje nenadoma odpovedal, ker nastopi v Londonu, kjer še sploh ni gostoval, kakor priredi turnejo po Angliji.

Prvi pomlajeni stavec umrl. Znameniti ruski zdravnik dr. Voronov, ki s prenašanjem žlez pomladuje ljudi, je te dni beležil smrt prvega tako pomlajenega pacienta. Pred dvema letoma je pomladil 74-letnega starčka Arturja Lilasta z izvrstnim uspehom. Očividci pripovedujejo, da je od tega časa živel starček izredno srečno, kazal nenavadno moč in svežnost telesa in duha, in je povsod hvalil dr. Vorona. Te dni pa je stari mladenič nenadoma umrl. Tako vidimo, da tudi dr. Voronova učetnost ne more podaljšati normalne dobe človeškega življenja.

Marconi pošal fašist. Znaní izumitelj brezžičnega brzozjava, senator Marconi se je glasom poročil iz Rima vpisal med fašiste.

Novi avijatiški rekord. Iz Newyorka poročajo, da je pomorski avijatik Stenderson dosegel 238 milj na uro ter s tem pobil dosežani svetovni rekord.

Štrašna katastrofa v Tokiu. Po tres je v Tokiu porušil 71 odstotkov hiš in ubil 67 odstot. prebivalstva.

Solovjecki samostan pogorel. Glasom vesti iz Rusije je znameniti solovjecki samostan nedavno do tal pogorel. Solovjecki samostan je eden najstarejših zgodovinskih krajev Rusije. Osnovan je bil v petnajstem stoletju na tedaj najskrajnejši meji Rusije. Samostan, ki so ga samostanski bratje sami gradili celih dvajset let, je bil važna strategična točka. Za časa Petra Velikega so bili v tem samostanu zaporji za ruske plemiče. Tam je zaprl Peter tudi svojo prvo ženo in sestro Sofijo. Požar je uničil mnogo dragocenih historičnih predmetov in umetnin stare Rusije, ki so bile neprecenljive vrednosti. Vzrok požara ni znan.

Znanstvena ekspedicija na Tihem oceanu. Londonski listi poročajo, da je znano znanstveno društvo »British Association of Reseach« organiziralo znanstveno ekspedicijo za preiskavanje velike cone srednjega Tihega oceana. — Ekspedicija odpotuje iz Londona 10. okt. z jahto »Saint George«. Z ekspedicijo potuje tudi Miss Chessman, ravnateljica sekcije za kučke v londonskem zoološkem vrtu. To je prva ženska, ki bo sodelovala v znanstveni ekspediciji v službenem svojstvu. Ekspedicija bo obiskala Velikonočne otoke, Galapagos, Cookove in druge otoke, ki so že dolgo znani, niso pa še znanstveno preiskani. Ekspedicija bo potrebovala za svoje potovanje leto dni, če se ne pripeti kaka nepričakovana nezgoda. Rezultati ekspedicije se pričakujejo že vnaprej z zanimanjem, ker bo ekspedicija prva ugotovila v koliko odgovarjajo resnici netočne vesti, da so

razni otoki v tem delu o priliki potresa v Chile izginili pod morskno gladino. — Ekspedicija bo merila tudi morskno dno in ugotovila, v koliko se je to spremenilo v teku zadnjih 10 let. Jahta potuje v Pacifik preko Atlantskega oceana in skozi Panamski kanal.

Nesreče pri 25-letnem vladarskem jubileju nizozemske kraljice. Pri vožnji nizozemske kraljice k jubilejnim proslavam o priliki 25-letnice vladanja je bila na ulicah taka gneča, da je 200 osebami prišlo slabo, več pa jih je bilo poškodovanih in ena celo pohojena, tako da je umrla.

Kosmopolitični Chikago. Chikagoški listi poročajo, da je od 2.701.705 prebivalcev tega mesta samo 642.871 t. j. 23% rojenih v Ameriki in od ameriških staršev, vsi ostali so bili rojeni v inozemstvu od inozemskih staršev. Največ je Poljakov 319.655, t. j. 11,81%, za temi pridejo Nemci s 285.216 in Rusi s 230.668 dušami ali 8,56%. Več tisoč je tudi Slovencev in drugih Jugoslovenov.

Papežev nunciij — madžarski leidentist. Kako »naklonjen« je vatican našim državi, je dokazal zopet sedaj potomi svojega budimpeštanskega nunciija, ki je na katoliškem kongresu v Kečkemetu, ki se je vršil v nedeljo, v svojem govoru naglašal, da je »trdno uverjen, da so sveta Štefanova Madžarska, ki je sedaj znepena in ponižana ter uboga, kmalu zopet velika, bogata in ujedinjena«. — Nunciijev govor je bil tudi sicer popolnoma tak, kakor da bi ga govoril kak madžarski ali italijanski leidentist. Če je v interesu vere in katoliške cerkve, da hodijo njeni najvišji zastopniki po stopnjah madžarskih in italijanskih fašistov je vprašanje, na katere naj nam odgovorita »Stražac« in »Slovenec«.

Strašna rodbinska žatolgra se je odigrala v noči na četrtki v Judendorf-Strassengelu pri Gradcu. Graški indestrijalec, 48-letni Rudolf Sorg je tamkaj v svoji vili to noč ustrelil svojo dva sinčka in nato še sebe. Zapustil je pokojno, iz katerega je razvidno, da je storil, ker je vedel, da sta otroka in on jetični in jih je hotel obvarovati stranskega življenja jetičnih bočnikov.

Ženska banka. V Pekingju obstoji banka, ki jo vodijo izključno ženske. Je to »Kitajska trgovska banka«. Njeni namen je zlasti podpirati ženske, ki se bavijo s trgovino. Vendar je ustanovitelj banke — možki. On je tudi glavni direktor banke, njegova žena pa vicepredsednica in blagajnik istočasno. V upravnem odboru so same ženske in v uradu samostojno izvršuje vse posle 23 žensk, in sicer kakor trde tujci, ki imajo v banki pravko, zelo vzorno.

Izpred graškega sodišča. Pred našimi sodiščem se je te dni zagovarjal 25-letni krojač Konrad Kolar iz Srednje-radi pregreškov zoper pravost in prikritvanja najdenih predmetov v vrednosti 3 in pol milijona kron. Obsojen je bil na šest mesecev težke ječe in izgon. — Marija Vidović, doma iz Ptujja, je bila tudi tatvine in razžaljenja straže obsojena na 3 mesece težke ječe.

Fašistovske svečanosti na Reki. Dne 12. tm. je bila na Reki proslava obletnice 2. Anunnizijevega pohoda v Reko. Mesto je bilo v zastavih, fašisti so priredili svečan sprevod in nato slavnost.

Koroške vesti.

Guštanj. Shod neodvisne t. j. komunistične stranke je bil sklican za nedeljo 9. tm. v gostilno (klerikalno) k Sečniku. Prišlo je le par delavcev, vsled česar se shod ni mogel vršiti.

Guštani. Nemškutarjenje posebno oveti v gostilni pri Pošti in pri Orterju, kjer sta glavni osebi — natakariji. Okrog njih se sučejo guštanski fantalini in njima dvorijo — v blaženi nemščini. Tako sta že frajli navajeni, da vsakega nemško nagovorite — mu nemško računajo — sploh kot v Avstriji. Zakaj se ne prese-lita obe tja, kamor ju sree vleče? Če se stvar ne zboljša, bomo Slovenci pač morali zahajati v druge gostilne, kjer se nas ne nadleguje toliko z blaženo nemščino. Brčkone g. Millonigu in gospe Orterjevi ni nič na tem, da je gostilna obiskana od Slovencev, ker sicer bi bila že naredila oba red med svojo služinčadjo.

Mariborske vesti.

Maribor, 16. septembra 1923.

m Mariborsko občinsko gospodarstvo postaja vedno bolj predmet najostrejših kritike prizadetih občanov. Obljube, ki so jih v polnih koših metali socialisti in klerikalci za časa volitev med mase, so pač ostale samo v njihovih koših. Kako nebeško so hoteli osrečiti nas uboge mariborske zemljane: na trgu bo nastal red, cene bodo kar čez noč normalne, ulice se bodo lepo tlakovale, skrbelo se bo za sirote in reveže, mestna podjetja bodo prišla v red, nova bremena se ne bodo nakladala — oh kaj vse so nam obljubljali. In ko so potem skoro dva leti socialisti in klerikalci lepo skupaj vozili, smo ostali razočarani pred velikanskimi rezultati njihove moderne komunalne politike. Nikjer se ni storilo prav nič. Le kadar je šlo, da se ubije kako namerno podjetje ali kak napredni zavod, o, takrat so klerikalci in socialisti v bratskem objemu udarili. Pri tem pa so si drug drugemu držali »štango« v različnih aferah, ki sedaj pričenjajo smrdeti: Leskovarjevi prašiči v klavnici smrde vedno huje, čim bolj se bliža preiskava koncu. Mestna podjetja delajo brez vsakega nadzorstva in revizije, njih ravnatelji sklepajo pogodbe brez vednosti občinskega sveta. Mestno električno podjetje n. pr. je napravilo s tvrdko Siemens pogodbo, po kateri plačuje tej tvrdki material po cenah, po katerih se drugod isti material v detajlu prodaja. Na trgu ni nobenega reda, vsakdo prodaja, kakor se mu zljubi. V odsekih zaostaja delo, ker klerikalni člani ne prihajajo k sejam, ki so vsled tega nesklepne itd. Socialisti stoje v ostrem boju z županom Grčarjem, ki bi ga radi prej ko prej odžagali, da še čakajo na razčiščenje različnih afer itd. Zalostna slika nesposobnosti socialistov in klerikalcev, ki so se že pri volitvi župana etabrirali kot večina!

m Trda koža. Že pred 10 dnevi je objavil »Trgovski list« sledeče odprto pismo: Gospodu dr. Vilku Pfeiferju, nositelju časti namestnika velikega župana v Mariboru: »Radi od Vas izmišljenega incidenta pri otvoritvi »Industrijsko-obrtno vzorčne izložbe« v Mariboru ste zahtevali od predsedstva nekoga opravičila. To zahtevo ste končno še ponovili javno na razstavišču napram enem članu glavne uprave. Od tega ste sprejeli odgovor, kateremu je glavna uprava popolnoma pritrčila; stem bi bila za upravo ta zadeva poravnana, če bi nam hkrati po istem gospodu ne bi bili poslali grozečih izjav, ki jih smatramo za žaljive naše osebne časti in za nedostojen napad na neodvisnost gospodarskih krogov. Pozivamo Vas tukaj javno, da nam daste za omenjene pretnje dostojno zadostčenje. — Glavna uprava Industrijsko-obrtno vzorčne izložbe v Mariboru. — Kakor smo se informirali, g. dr. Pfeifer na ta poziv do danes še ni odgovoril. — Bred komatarja!

m Umetnik in podjetnik. Prejeli smo in priobčujemo: Gospod urednik! Prosim, blagovolite objaviti v Vašem cenj. listu nastopni sinčaj, ki lepo karakterizira, kako se pri nas postopa z umetnikom. G. dr. Müller je naročil pri meni za »Sano« načrt za razstavnih oddelek tvrdke na Industrijsko-obrtni vzorčni izložbi. Predložil sem mu skico, ki jo je pohvalno odobril in me prosil, naj poskrbim mizarja, da načrt izvrši. Storil sem vse po načrtu in v smislu njegovega naročila ter tudi dejansko pomagal mizarju. Delo je bilo ob pravem času gotovo. Ko pa je bilo delo v izložbenih prostorih, mu nankrat ni ugajalo. Svoje nerazpoloženo je hotel utemeljiti s tem, da je bilo izgotovljeno delo za približno 20 cm širše nego je bilo predvideno v načrtu. Ta diferenca pa je nastala iz dejanske potrebe, da so se zakrila vrata, kakor je bilo dogovorjeno. Od predloženega računa v znesku 750 D je črtal 350 D. Vprašam g. direktorja, ali svojim klientom tudi črta za izgubljene pravde? Javnost naj preloži, koliko je tako postopanje z umetnikom moralno. Gg. kolegi naj ne pozabijo moje žalostne izkušnje. Najprej načrt odobrite, izvršeno delo pa proglašajo za umetniško neuspelo. — Prof. Fr. Ravnihar.

m Velikodušen dar. Železniški uradnik g. Lojze Kovačič nam je izročil za Jugoslovensko Matico 50 D ter za »Dečji dom« 50 D. Iskrna brata! Rosnemajte!

m Na državni realki se je letos vpisalo na novo 107 fantov in 4 deklice. — Skupaj študira na zavodu 467 dijakov in 27 dijakinj, približno za 20 več nego v prejšnjem šolskem letu.

m Nabiralni dan »Ljudske knjižnice« se vrši dne 22. in 23. septembra, to je v soboto popoldne in v nedeljo celi dan. — Isposojevalci(ke) so vabljeni, da pri nabiranju sodelujejo. Oni(e), ki dobivajo knjige zastoj ali po znižani izposojnini, so dolžni sodelovati, sicer izgube te ugodnosti. Znaki se bodo dobivali v soboto od 14. ure naprej in v nedeljo od 8. do 12. ure v knjižnici. (V slučaju dežja pa se vrši nabiranje 29. in 30. sept.)

m Zdravniška nočna služba. Kakor se nas obvešča z merodajne strani, naša večerajšnja vest o uvedbi nočne zdravniške službe ni bila točna. Zdravniki ne bodo imeli med tednom po turnusu določene nočne službe, ker so navadno itak že na razpolago, ampak bodo opravljali tako službo le ob nedeljah in praznikih. Jutri v nedeljo 16. tm. ima nočno službo zdravnik g. dr. Frank v Prešernovi ulici, nočno lekarniško službo ima prihodnji teden pa lekarna pri »Zamorcu« v Gosposki ulici.

m Vitez Zagorski zopet pozvanja. G. vitez g. Zagorskemu politična žilica ne da miru. Za nedeljo ob 10. uri sklicuje zopet pod firmo »Slov. neodvisne gospodarske stranke« javen shod v Gambriinu, kjer bo govoril o političnem položaju, o »slogi proletarijata« in o občinskem gospodarstvu. Vsekakor zelo pester program!

m Kavarna mestni park. Pri lepem vremenu svira orkester popoldne od pol 17. do pol 19. ure. Zvečer pri vsakem vremenu svira glasovir znani češki pianist Franjo Chalupa.

m Predsedstvo krajevne skupine zveza industrijalcev v Mariboru vabi vse industrijce Maribora in okrožja k važnemu sestanku v torek dne 18. septembra tl. ob 15. uri v malo dvorano pivovarne Götz s sledečim dnevnim redom: 1. Akcija o avtomatični telefonski centrali, 2. Socialno zavarovanje, 3. Obrtno-nadaljevalna šola, 4. Dogovor o sprejemu čehoslovških industrijcev, kateri pridejo prve dni oktobra v Maribor, 5. Slučajnosti. Predsedstvo računa z gotovostjo, da se bodo tega važnega sestanka udeležili vsi industrijci Maribora in okrožja brez izjeme ali so člani zveze industrijcev ali ne. Posebna vabila se ne bodo razpošiljala.

m Knjige, leposlovne in znanstvene, literarne vrednosti, v vseh jezikih, kupuje po najvišjih cenah vedno »Ljudska knjižnica« v Mariboru, Narodni dom I.

m Spored koncerta v parku, v nedeljo 16. t. m. ob 1/11. dopoldne: 1. Stole, Vrnitev junakov. Koračnica, 2. Auber, Fra Diavolo. Ouvertura; 3. Waldteufel, Espana. Valček. 4. Smetana, Prodana vesta. Fantazija. 5. Moskovskij, Serenata iz op. 15. 6. Šrabeč, Dalmatinski šajkaš. Barkarola. 7. Majcen, Pikantni listi. Potponri. 8. Novosad, Pozdrav z Like. Koračnica.

m Pri Oblastni inspekciji dela v Mariboru se odda mesto uradnice z zakonsko določenimi prejemki in pogoji. — Prošnje v smislu člena 12. III. poglavja zakona o državnih vslužbenicah (Uradni list št. 86 od 12. sept. 1923.) je nasloviti na Inspekcijo dela v Mariboru.

m Mladinski oddelek »Ljudske knjižnice« je zopet otvorjen ob sobotah od 18. do 19. ure. Tudi sokolski naraščaj in deca se mora posluževati le te isposojevalne ure.

m Društvo stanovanjskih najemnikov za Maribor in bližnje okolice vabi vse najemnike in podnajemnike brez izjeme na javni shod, ki se vrši v nedeljo dne 16. septembra ob pol 10. uri v Götzovi dvorani.

m »Farizeji« v Mestnem kinu. V mestnem kinu se predvaja danes in jutri znamenit angleški film »Farizeji« po Churchillovem romanu. Film se da prav dobro aplicirati na naše razmere in klerikalne farizeje. Priporočamo občinstvu, da si ta film ogleda.

m Preselitev pisarne. Pisarna Slov. obrtnega društva, odnosno pisarna aprovizacijskih zadrug in pisarna Industrijsko-obrtno vzorčne izložbe v Mariboru se je z današnjim dnem preselila v nove prostore na Grajskem trgu 1 (bivša »Dalmatinska klet« pri hotelu »Kosovo« v prejšnjem »Maribore«).

m Tečajji za strojepisje in stenografijo. Kakor je razvidno iz inseratnega dela, pričnejo novi tečajji za strojepisje in stenografijo na zasebnem učilišču Legat v Mariboru dne 1. oktobra ter trajajo 4 mesece. Šola je moderno in lepo opremljena ter ima 20 pisalnih strojev, kopirne stroje, računske stroje, razmnoževalne stroje ter druge pisarniške stroje. Zasebno učilišče Legat je od države koncesijonirano ter je edina zasebna šola v Sloveniji, ki ima pravico poučevati strojepisje in stenografijo. Vpisovanje in pojasnila v trgovini s pisalnimi stroji Legat, Maribor, Slovenska ulica 7, telefon 100.

m Izgubljen je bil včeraj popoldne v mestnem parku ženski klobuk, slamniki, črne barve, sprejaj upognjen in z rdečo prečnico. Videti je bilo, da ga je neka deklica nesla proti trem ribnikom. Pošten najditelj naj ga odda pri policijskem komisarijatu.

Narodno gledališče.

Gledališki zbor. V soboto 15. tm. ob 19. naj se blagovoli javiti ves gledališki zbor v dvorani za skušnje. Istočasno se bodo sprejemali tudi novi člani zbora, v prvi vrsti altistinje in prvi tenoristi.

Sport.

: ISSK Maribor poziva s tem gg.: Glaser, Wagner, Skrabar, Lenassi, Stauber, Bratoš, Schell, Pernat, Spitzer, Škrobar, Bergant, Srebotnjak, Simončič, Vodeb, Dvoršak, Sajovic, da se udeležijo sigurno vseh vaj v svrhu priprav in tekem za olimpijski dan v nedeljo dne 17. sept. tl. Vaje so vsaki dan popoldne ob običajnem času, v soboto pa celi popoldan. — Odbor.

: Olimpijski dan v Mariboru. Danes, 16. t. m. se vrši ob 11. uri od Tomšičevega drevoreda na Aleksandrovi cesti stafetni tek po Aleksandrovi cesti, Slovenski ul. in Gosposki ulici na Glavni trg. Popoldan na igrišču SK »Maribor« v Ljudskem vrtu nogometna tekma med »Mariborom« in »Rapidom« z začetkom ob 15. uri. V tričetrturnem odmoru se vrši lahkoatletično tekmo, kot tek na 100 m, 1500 m, metanje krogle in skok v daljavo. Vstopnina 5 Din. za stojišče in 10 Din. za sedež. P. t. občinstvo se naproša, da ob prihodu tekačev stafete ne napolnuje vozne ceste, posebno v Gosposki ulici, ter upošteva prošnje sportnih rediteljev kakor tudi policijskih organov.

: Kolesarska dirka okoli Pohorja. Kakor smo že poročali, prireda mariborski kolesarski klub jutri, v nedeljo kolesarsko dirko okoli Pohorja za prvenstvo Maribora. Dirka obeta postati vseskozi zanimiva. Prične se na Tržaški cesti pred mestnim vodovodom v bližini gostilne Roth. Pot vodi skozi Bistrico preko konjiških bregov skozi Hudo luknjo — Dravograd nazaj proti Mariboru. — Cilj bo na Koroški cesti pri kilometerškem kamnu 1. Prvi dirkač se pričakuje krog pol 13. ure popoldne. Ob 15. uri se razvije po mestu povorka z godbo »Drave« na čelu. Ob 16. uri se prične v Gambriinovi dvorani sportna veselica, ki jo priredi prvi slovenski kolesarski klub »Perun« na čast zmagovalcu. Največ izgleda na zmago imati »Perun« s svojim znanim dirkačem g. Kumercem, ki je doslej odnesel že več zmag. Pa tudi ostali kolesarski klubi pošljejo svoje najboljše dirkače, tako da bo boj zelo oster. Opozarjamo vse prijatelje sporta na to prireditve.

POLNP. Ob pol 10. uri se zberejo vsi tekači po stafetah ter reditelji v Ljudskem vrtu, od koder se skupno podajo na cilj, prostore smen oziroma startno mesto. Prva distanca v stafetnem teku je 210 m, druga 240 m, tretja 180 m, četrta 180 m, peta 180 m, šesta 150 m in sedma (finale) 300 m. Teren tretje proge st dviga. —

SV »Rapid«: ISSK »Maribor«. Danes ob 15. uri se zopet najmeta oba rivala v tekmovalju, ki obeta posebno napetost, ker bodo posebno »Rapid« vse napel, da popravi neugoden utis, katerega je zapustil zadnje nedeljo ob priliki prvenstvene tekme, kar mu pa tudi utegne uspeti. Čisti dobiček iz te tekme pripada fondu jugoslov. reprezentance, ki hode leta 1924 v Parizu na svetovni olimpijadi predvajala naš sport v vseh panogah.

Objave.

: Zobozdravnik dr. Fran Stamol ordinira v Vetrinjski ulici št. 8. I. nadstr. od 9—12 in 15—17 ure. Državni nastavljeni dobe znaten popust.

: Instrukcije za višjo in nižjo gimnazijo daje reven osmošolec. Naslov pove iz prijaznosti uprava »Taborca«.

: Dijaška kuhinja v Mariboru. Društvo »Dijaška kuhinja v Mariboru« ima svoj letošnji občni zbor prihodnji ponedeljek, dne 17. t. m., ob 20. uri zvečer v prvi dvorani restavracije v Narodnem domu z običajnim vzporedom. Vsi udje se iskreno vabijo na občni zbor. Odbor.

: Stenografski tečaj priredi ravnateljstvo državne trgovske šole v Mariboru v slučaju, da se prijavi primerno številu udeležencev. Pouk bi se vršil v večernih urah v prostorih trgovske šole in bi trajal približno štiri mesece. Ukovina je zelo majhna. Priglasa sprejema ravnateljstvo šole do 30. septembra vsak dan od 11. do 12. uri. (Cafova ulica 9-1.)

: Dramski odsek Jug. Matice v Mariboru poziva vse svoje stare in na novo priglašene člane k sestanku, ki se vrši v soboto dne 15. tm. ob 20. uri v pisarni Jug. Matice v Sodni ulici 32. Udeležba za vse člane obvezna, ker se bodo razdeljevale uloge in se takoj prične z delovanjem. Istočasno se bodo sprejemali novi člani.

: Jesenski večer s koncertom in plešno zabavo priredijo tukajšnji drž. policijski nameščenci dne 3. novembra t. l. v Götzovi dvorani z začetkom ob 20. uri (8. uri). Ker je namenjen čisti dobiček v prid vdov in sirot policijskih nameščencev, se vlnudno naproša vsa ostala društva v Mariboru in bližnji okolici, da tega dne vsake druge prireditve opuste.

Gospodarstvo.

(Mariborski krojači in oddaja državnih dobav.)

Maribor, 15. septembra.

Sinoči ob 20. uri se je vršilo v Gambriinovi dvorani zborovanje krojaške zadruge. O samem zborovanju pove dovolj resolucija, ki jo prinašamo v celoti.

Zadruška krojaških mojstrov in sorodnih obrti je imela dne 14. tm. ob 20. uri v Gambriinovi dvorani protestno zborovanje. Povod zborovanju je dala licitacija ministrstva notranjih del za izdelavo 12.000 komadov hlač za žandarje in licitacija ministrstva pošte in telefona za izdelavo 2131 komadov bluz, 2131 kom. hlač in 2131 kom. čepice.

Licitacija predpisuje za dobavitelja 5 odstot. kavcijo in od vsakega prevzetelega metra blaga še 200 D. posebne kavcije. Obrestovanje kavcij bi znašalo približno 600.000 D, kateri znesek je treba pri ceni vkalkulirati. Razen teh težkih in za podrejenega obrtnika nesprejemljivih pogojev je licitacijski razpis poln drugih ovir, ki zasebnim obrtnikom onemogočajo udeležbo pri licitaciji.

Zaradi tega člani zgoraj omenjene zadruge najodločneje protestirajo proti izigravanju obrtniškega stana s strani vlade in zahtevajo, da se razpisane licitacije preklicajo. To — kakor vsako drugo — državno delo naj se v bodoče odda strokovnim zadrugam, ki so zadostno moralno in materialno jamstvo za prevzeta dela.

Pozivamo Zvezo obrtnih zadrug v Celju, Trgovsko in obrtniško zbornico in Ministrstvo trgovine, obrti in industrije, da v smislu zgornje resolucije ščit naše interese.

Resolucija je bila soglasno sprejeta.

—□—

Obrtniške zahteve glede izenačenja davkov.

Na obrtniškem shodu v soboto 8. tm. v Ljubljani so bile po poročilu g. Ivana Rebaka iz Celja sprejete sledeče resolucije:

1. da se v finančnem zakonu za leto 1923-24. ukine pobiranje 30 odst. poviška na hišne davke, posebno pridobnino in dohodnino, ki ne prenese po svoji dosežani izmeri nobenega poviška;

2. da se davčni minimum za dohodnino poviša na 10.000 Din. in lestvica za dohodnino omili, da bo dohodnina vztrajala plačilni zmognosti davkoplačevalca, dalje da se dohodnina ne bo vstevala v podstavo za odmero invalidskega davka

3. da se davci na poslovni promet z uveljavljanjem enotnega zakona o neposrednih davkih ukine, do tedaj pa omili, da se v število pomožne osebe, ki je pri obrtnikih merodajno za davčno dolžnost, ne bodo števali vajenci, da se prizna pravica pritožbe tudi onim, ki ne vlože prijave, in da ga bodo odmerjali plenarni komisiji, ne pa podkomisiji;

4. da se znova uvede vročevanje plačilnih nalogov ker le na ta način je mogoča orientacija in kontrola o davčnih predpisih, zaostankih in plačilih;

5. da se uvede avtonomne finanče s predkazom državnih (realnih) davkov, da avtonomni zastopi za kritje svojih vedno rastočih potrebščin ne bodo navezani edino na doklade, ki pogosto dosega večkratni mnogokratnik državnega davka in radi tega docela izpavajo obdavčni donos;

6. da se v predlogu zakona, s katerim se hočejo uveljaviti nove in izdatno povisati že obstoječe takse, izločijo vse trdote, posebno pa tarifna postavka 62, ki neupravičeno nalaga gostilniški obrti ogromno breme stalne polletne takse;

7. da se trdote dosedanje davčne zakonodaje omilijo že s finančnim zakonom za l. 1923-24, ne glede na nameravano davčno reformo, da se na ta način prepreči preobčutna davčna obremenitev vsaj za l. 1923 in 1924, ako ne bi bilo mogoče uveljaviti davčne reforme že izza dne 1. januarja 1924;

8. da se čimpreje uveljavi enoten zakon o neposrednih davkih in s tem omogoči enakomerna davčna obremenitev vseh slojev. Zahtevamo pa, da se ta zakon ne uveljavi, dokler ne bo dana pridobitnim slojem prilika, da se še izjavijo o novem načrtu, ki ga je po časopisnih vesteh na novo izdelal finančni minister in ga predložil ministrskemu svetu v odobritev.

g Produktne borze 14. sept. Novi Sad: pšenica baška 350, banatska 342,50, ječmen baški 260, baški jari 280, oves baški 250, sremski 255, turšičica baška 270, banatska 265, moka »0« 555, »6« 382,50. — Beograd: pšenica 367,5—375, ječmen za pivu 320—325, oves srbski 250. Zagreb: pšenica 347,50 (franko slavonska postaja, 340 (franko Sisak), oves slavonski 255, turšičica sremska 297,50, moka »0« baška 555.

Mihel Zevaco:

KRALJEV TEKMEC.

(Nadaljevanje in konec romana: Markiza Pompadour.)

Poslovenila: Rosandra.

(Dalje).

(53)

Jetnikova častna beseda je bila torej že sama na sebi prvo in najvažnejše poročstvo. A bila so še druga, bolj gotova, ki so onemogočala vsak poskus bega. Poskusimo malo opisati to navidezno prijazno ječo.

Sobe, določene za ječo, so bile koncem dolgega hodnika na podstrešju. Dotikale so se druga druge, — zidovi so bili močni in trdni. — Najprvo je bila soba za stražarje, — velika soba, kjer so bili vedno vsi stražniki skupaj. — Koncem te sobe so bila trdna hrastova vrata, opremljena s težkimi zapahi, ki so imela le malo četverooglasto okence, a tudi to prekrižano z dvema železnima policama. Vrata so vodila na ozek hodnik, ki je bil na levi razsvetljen od treh, močno prepreženih oken, — na desno pa je bilo sedem hrastovih vrat, šest z dvojnimi zapahi, v sredi pa ozke stopnjice, lestvica, ki je vodila do podstrešne luknje. —

Prva vrata, ki niso imela zapahov, so vodila v častnikovo stanovanje, ki je obstojalo iz malega predsobja, iz male sobane ter spalnice. — Štiri naslednja vrata na hodniku so vodila vsaka v dobro opremljeno sobo, kjer je dobro položito zavzemala široka postelja. — Zadnja dvoju vrata so vodila v dvoje boljših bivališč, obstoječih iz salona in spalnice, odločenih za višje osebe, medtem ko so se priprosti častniki morali zadovoljiti z jedro samo sobo. — Vsaka soba se je urenila, okno pa je bilo močno zamuženo in okovano. —

Okno na streho sredi hodnika je pravzaprav vodilo na nekako teraso na strehi,

g Hmelj XXIV. poročilo Hmeljarskega društva za Slovenijo: Žalec, Savinjska dolina, dne 15. septembra 1923. Najhitreje se bo koncem tega tedna pri najugodnejšem vremenu tudi končalo obiranje poznega hmelja, kateri je najboljše kakovosti, lepe barve, če tudi rast kobil ni povsem enaka. Pridelovalci bomo leto več hmelja. Kmeti pričakovali in se ves letošnji pridelek ceni na 6000 met. stotov, katerih vrednost znaša najmanj 60.000.000 D. Danes se plačuje za 1 kg od 105—110 D. Od vsega pridelka je dobra tretjina že prodana po 100—120 D za 1 kg. Inozemski kupci pridno kupujejo naš izboren hmelj, od katerega so prvi vagoni že na potu v inozemstvo. Večji hmeljarji pa še čakajo s prodajo. — Društveno vodstvo.

g Rezultat žetve leta 1923 objavlja ministrstvo za poljedelstvo in vode. Pridelalo se je: 16.283.588 met. stotov ozimne pšenice (napram 11.647.946 v letu 1922), 561.113 met. stotov jare pšenice (455.391), 1.958.384 met. stotov ozimnega ječmena (1.484.138), 1.160.920 met. stotov jarega ječmena (925.967), 1.325.928 met. stotov ozimne rži (989.077), 175.966 met. stotov jare rži (159.781), 2.809.167 met. stotov ovsu (2.652.164), 308.610 met. stotov soržice (247.323), 129.918 m. st. pira (94.899). Letošnja žetev prekaša torej daleč laniško, statistika pa dokazuje, da prekaša tudi žetve iz leta 1920 in 1921.

Zanimivosti.

Rusija pred novo lakoto?

Žetev v Rusiji.

Glavni tajnik francoske pomožne akcije za stradajoče ruske pokrajine objavila v pariških listih senzacionalno poročilo o ruski žetvi. Poročilo pravi, da so vesti o izdatni žetvi, ki jih razširja sovjetski komisar za ljudsko prehrano, zelo pretirane in ne odgovarjajo resnici. Letošnja žetev daleč ni tako dobra, kakor jo skušajo naslikati v inozemstvu. Vlada noče s tem samo omogočiti večji izvoz, ne oziraje se na domače potrebe. Že od maja sem vlada po vsej Rusiji zelo neugodno vreme, ki je uničilo mnogo pridelkov. Pri tem so cele pokrajine opustošene vsled trajne suše, od kobilice in drugih uj. Ponekod so skušali kobilice in golazni uničiti s strupenimi plini, kar se je deloma posrečilo, večinoma pa se

ni podvzelo ničesar, tako da je setev po večini popolnoma uničena. Kljub pretiranim uradnim poročilom o žetvi primanjkuje še za domačo potrebo 800 milijonov pudov žita. Ukrajinske oblasti so sicer podvzele korake, da bi pri centralni moskovski vladi dosegle izvozno prepoved, vendar so ostali vsi poizkusi brezuspešni. Prebivalstvo v Ukrajini in v ostalih stradajočih pokrajinah s strahom pričakuje zimo. Kar se je popravilo v Povolžju od lanske suše, to je v drugih pokrajinah v dvojni meri uničeno in bodo vse te pokrajine prizadele še od hujše lakote, kakor lani. Poročevalec pripominja, da je narod vsled gladovanja veliko bolj občuten in sprejemljiv za kužne bolezni in da bi le takojšnja protiakcija mogla preprečiti še večjo katastrofo, kakor je doletela ruski narod lansko leto.

Iz samostana v orfejum in v blaznico.

Margareta Barany, toplokrvna madžarska lepota, je bila v svoji zgodnji mladosti zelo pobožna dekle. Stariši so jo zato dali v samostan, kjer se je izsolala ter postala samostanska sestričeljica. Počutila se je povsem zadovoljna, dokler se ni v njenem sreču pojavila ljubezen. Kot učiteljica je večkrat šla na sprehod z gojenkami ter si ogledovala svet izven samostanskih zidov. Večkrat je spremljala domov tudi hčerko predstojnika okrožnega sodišča v Budimpešti. Tam se je seznanila z njenim bratom, ki je bil koncipient v ministrstvu. Kmalu se je med obema razvil intimno ljubezensko razmerje. Ko je za to zvedel oče, je siromašni učiteljici prepovedal vstop v svojo hišo. Za razmerje pa je zvedela tudi prednica in zaljubljena sestra je morala sleči samostansko haljo ter zapustiti samostan. Kam sodaj brez sredstev? Prisiljena je bila iskati dela in kruha. Našla je mesto blagajničarke v nekem orfeju. Tu je pričela njena nadaljnja kariera. Ravnatelj podjetja je uvidel, da bi bila lepota mladega dekleta vaba za pohotne moške ter ji je nastavil deklamantino. S časom je dobila veliko veselje do plesa in tako je postala plesalka, ki je kmalu zaslovela, zlasti med moškim svetom. Seveda ni manjkalo prijateljev in oboževalcev. Često je prihajal tudi nekdanji ljubimec. S prva ga je sprejela hladno, pozneje pa ga je tako izmozgala, da

je popolnoma obubožal ter se iz obupa ustrelil. Ko je nekdanja samostanska sestra zvedela za žalostno usodo svojega prvega ljubimca, je znorela, in morali so jo prepeljati v blaznico, kjer se je par dni na to obesila. — Čudna so pad pota življenja!

Kako je Bog ustvaril žensko.

Da se naše nežne čitateljice ne bodo razburjale nad »Taborovim« neprijateljstvom do žensk, bodi takoj v začetku povedano, da je nastopna vest o ustvaritvi prve žene že stara indijska legenda. Ko je Bog ustvaril svet in nazadnje še prvega človeka Adama, je opazil, da je porabil že vso gradivo in mu za ženo ni ostalo ničesar več. Bog Oče je dolgo premišljeval, kako bi napravil, da bi ustvaril Adamu družico. Končno mu je prišla pametna misel. Vzel je ploščo lince, telesno vitkost kače, gracioznost slaka, nežno drhtenje trave, delikatnost vrbe, barvan cvetja, sladki pogled gazele, živahnost solčnih žarkov, plinost zajca, trpežnost dijamenta, hladnost snega, brbljavost papirga itd. ter vse skupaj dobro premešal, in iz te mešanice ustvaril prababico današnjega nežnega spola. — Vsekakor je ta legenda bolj verjetna, kakor pa ona o pasjem repu.

Glavni vzrok samomorov.

Splošno se misli, da je glavni vzrok samomorov ljubezen. Natančne statistike pa nas pouče drugače. Nedavno so v Franciji preiskali vzroke samomorov v 4000 slučajih. Po doseženi statistiki prihaja ljubezen šele na tretje mesto. Največ samomorov je bilo izvršenih radi družinskih razmer, drugo mesto pa zavlada beda. Po ljubezni, ki zavzema tretje mesto, se vrste nesploh v poslih, neurastenija, slaba vest, pijanstvo itd. Statistika je tudi ljubezenske vzroke razdelila v več kategorij. Prvo mesto zavzema odpovedana in zapuščena ljubezen, potem pridejo oni, ki se ne morejo poročiti, potem oni, ki jim je umrl zaročenec ali zaročenka, na to sledijo oni, ki so se morali na pritisk drugih ločiti, predzadnji so ljubezenski spori in najmanj samomorov povzročijo nezvestoba. V Franciji izvrši samomor radi nesrečne ljubezni največ žensk, namreč 86%, dočim odpade na moške samo 7%.

Ne pozabite naročnine!

tako resna! — No, sedaj pa že razumim, zakaj ste bili toliko zamišljeni. — Ali da bi si morda upali pobegniti odtod, ne, vam pa že ne bo mogoče. —

Skomignil je še z ramami, tako mi mu je zdelo blazno misliti na kaj takega.

D' Assas je mirno pričakoval, kakor bo odločil poveljnik straže. —

Ta je vstal in razburjeno stopal po sobi, govoreč sama s seboj:

»Za hudimana vendar, to pa res le premeni prav ves položaj! —

Premagan od te misli je odprl vrata, pregledal hruste-stražnike, opazoval železne palice na oknih in vratil. — Premeril celo višino oken, kot da se hoče ponovno prepričati, da je beg res nemogoča stvar. —

Ko je vse dobro premislil, se je vrnil k vitezu ter mu skoraj malo ginjen rekel:

»Poslušajte me vitez. — Vi se mi dopadate, — da, res — in še zelo! — Pri moji častni besedi, čutilim nagnjenjem do vas in hočem vam to tudi pokazati. —

Jaz nisem dobil nobenega posebnega povelja in navodila glede vas in tako ste, dokler bi eventualno kak ukaz ne prišlo, za mene navadni jetnik. Ničesar ne pričakujem, kar sem rekel. Prosto vam je, da tu hodite in se čutite domače. — Samo gledajte obnevanja z zunanjim svetom, bom moral biti bolj strog. — Kajti vi me pač razumete — kaj ne? — Kar se tiče bega, dragi moj, vam pa prijazno svetujem, da si ne ubijate glave s tako utopijo. Ako ne znate leteti kakor ptica, vam bo nemogoče izginiti odtod. Blazno je vaše upanje in mišljenje! —

D' Assas je ginjeno stisnil roko svojemu stražniku-tovarišu, pa ko se mu je lepo zahvalil, je pristavil odkritočrno: —

»Pomnite, da ne le da se ne obvežem — da ne bom pobegnil — ampak rečem vam, da bom celo vse storil, da ubežim. Dragi prijatelj, delajte tedaj popolnoma po svoji vesti z menoj! —

(Dalje prihodnjic.)

kamor so se lahko podajali jetniki na vsakdanji sprehod po svežem zraku, — dve uri dopoldne in dve uri popoldne so se smeli sprehajati tam gori. —

Ves ta del gradu je bil obrnjen: na prosto polje, ne na prednjo stran. —

Seveda se samo ob sebi razume, da je bilo pod danimi varnostnimi pogoji skoro nemogoče le misliti na beg. — Edini izhod je vodil mimo stražnega oddelka, to se pravi: bilo bi treba premagati nič manj kot dvanaest stražnikov-hrustov, ki so bili vsi dobro oboroženi. — Terasa pa je bila tako visoko, da bi bila neumna smelost upati, da bi se človek mogel vreči dol, ne da bi se razčesnil na kose. —

Skozi tla? ... Tudi v spodnjem nadstropju so bili nastanjeni častniki, in tako so bile vse sobe zasedene ter nikoli prazne. Najmanjši ropot bi jih bil vznemiril. —

Stražni častnik, ki je bil zaprt s svojimi jetniki, je skozi luknjo opazoval s svojimi stražarji jetnike in kadar je hotel skozi glavna vrata ječe, se je moral dati spoznati, da so ga izpustili. — Ni bila torej mogoča niti kaka zamenjava. Zato se je čisto lahko kazal prijaznega in ustrežnega napram nesrečnim tovarišem.

To so bile ječe, v katere so zaprli d' Assasa ravno, ko je hotel dati vse, kar bi se zahtevalo, samo da bi s svojo prostostjo mogel služiti in rešiti Ivano.

Dali so mu prvo sobo — številko eno — tik stanovanja stražnega častnika. —

Ker kralj ni dal nobenega posebnega navodila in ni vedel glede tega častnika, je poveljnik straže di Verville smatral, da je kaznovan s kako disciplinarno kaznijo ter da bo po nekotično tednih zopet izpuščen. —

Sprejel ga je tedaj priširoko in prijazno, ga prosil, naj sede z njim k čisti mizi, naj smatra njegovo stanovanje kot svoje lastno, — pustil je vsa vrata odprta, izvzemši seveda glavna, ki so ostala zaprta z vsemi zapahi. —

Pustil je, da je prehodil vse prostore, pustil, da se naslaja na lepem razgledu

s terase, — in ko je obiskal celi oddelek, je povabil jetnika k sebi na kosilo, mu postregel izborno, posebno z dobro kapljico, s katero mu je polnil časo za čašo, — hotel ga je zmotiti in premotiti, da pozabi sam nase. V veselem pogovoru, pomešanem s pikantnimi anekdotami iz dvorskega življenja, se ni niti z najmanjšo besedico dotaknil zadeve oziroma krivde, ki je privedla d' Assasa pod njegovo varstvo. —

Pa čeprav je vitez sledil veselemu pogovoru svojega tovariša ter se trudil biti enako vesel, vendar se ni mogel ubraniti neki turobnosti in žalosti, ki ga je težila. — Gostitelj je to vedno bolj opazoval. A prepričan, da je d' Assas zaprt le radi kake disciplinarne pomanjkljivosti, si je mislil, da izvira žalost morda iz kakega nenadno in kruto pretrganega ljubezenskega razmerja, pa je postal še bolj prijazen in priširoko je ponudil ponovno vso svojo uslužnost, za katero se je d' Assas le prijazno zahvalil, — proseč za jedino uslugo, da obvesti o njegovem položaju prijatelja de Saint-Germaina, — kar mu je bilo takoj z veseljem ustreženo. —

Proti koncu veselega kosila je pripomnil službujoči stražni poveljnik kar tako mimogrede, da zaupa častni besedi jetnika-častnika, da ne bo skušal pobegniti. Zavezal se je pa, da mu bo po možnosti uslužen. A osupnjeno je slišal vitezov odgovor, ki je častno besedo kratkoma odklonil. —

In ker je častnik vztrajal na častni besedi in ga hotel prepričati, da je blaznost, če je noče dati, je vitez z odkritosrčnostjo, ki ga je odlikovala, priznal, da ni navaden disciplinarni jetnik, ampak pravi državni jetnik, katerega bodo v kratkem prestavili v Bastiljo ali kam drugam v enak zapor ali celo pod rabljevo roko. —

Te besede, ki jih je priprosto, brez predrznosti izrekel, so pretresle ubogega poveljnika, ki je tiho govoril:

»Za to moka vendar, — ali je res stvar,

Mala oznanila.

Sotrudnike, sposobne za informacijske in posredovalne posle, za večje socijalno in trgovsko podjetje, debe postranski zaslužek eventualno stalno mesto. Same pisemne ponudbe pod „Informat“ na „Mar Stan“, Maribor, Retevski trg 1. 1996 3-2

Sprejme se takoj knjigovodje ali knjigovodkinjo. J. Posinger, Lajtersperk šte. 68. 2003 2-1

Učencem se sprejme v trgovini Anton Požar, Gosposka ulica št. 4. 2010

Dva čevljarska pomočnika za prvovrstne šivane in zbito delo, in enega prerazovalca za gornje dele sprejme takoj R. Monjač, Maribor, Jurčičeva ul. št. 9. 2016

Dermatolog primarij dr. Hugon Robič zopet ordinira. 2014

Postni uradnik išče v svojem prostem času postranskega zaslužka. Ponudbe na upravnico lista pod „Postni uradnik“. 2099 2-1

Angleški pouk in lenverzicijo daje rojen londonec. Korrespondence in prestave točno. Parmenter, Kamniška cesta 5/L. 2023 2-1

Javni nameštenelec, upokojen, želi kako zaupno službo kot skrbnik večjega ali manjšega posestva ali kaj enacega, najraje kje ob Adriji. Zahteve skromne. Ponudbe na upravnico tega lista.

Srbskošolsko poučuje strokovni učitelj; vprašati: Meljaka cesta 13, priti, vrata 8, od 12.-15. 1994

Soba s hrano za malega dijaka iz premožnejše rodbine se odda. Vprašati v Stolni ul. 1, I. nadst. desno (Spindler). 5-4

Hrana dobra in poceni. Naslov v upravi. 2001

Zamenjam dvesobno stanovanje z električno razsvetljavo za tri sobno. Naslov v upravi. 2000

Proda se: Kompletno pohištvo spalne sobe iz hrastovega lesa, svetle barve, obstoječa iz dveh postelj, dveh omar z zrcalom, dveh nočnih omaric, slike, umivalne mize, tridelne pisane, 2 stolov in tapciranih fotelov. Kje pove upravnikištvu „Tabora“. 2004

Omarica za oblačila, dve postelji, dve ponesni omarici in ogledalo na prodaj. Mlinška ul. 7. 2008

Kotlovo prazno sobo v bližini glavnega kolodvora, Ponudbe pod „M. B.“ na upravnikištvu „Tabora“. 2021

10 odstotkov v 30 dneh od gotovine 80-100.000 Din. v serbo izvršitve nekoga ekportnega naročila zasigram na dobičku. Cenj. ponudbe pod „Holandsko naročilo“ na upravnico lista. 2013

Povestvo s-hiše 160.000 Kron Vila s posestvom 250.000 K. Trgovski lokal v sredini mesta na prodaj. Realiteta pišman Rapid, Maribor, Gosposka ulica št. 28. 2047

Priljubimo večju livadu (tvornik za jesensko pošo) okolici Maribora unajam. Poseda na Roždara Jovanovića, Maribor, Aleksandrova c. 26. 2026 2-1

Prodajni pos. šiste pasme, ceno na prodaj. Principova ulica št. 1/H, nadst. 2019

Prodaj velik čevljarski stroj Mlinška ul. 13. 2016

Čistak se sprejme takoj na stanovanje in hrano. Naslov v upravnikištvu. 2044 2-1

Kada se postaja s hrano. Sledna ulica št. 16/II, Jarca. 2012

Migljenična brivnica se vsem priporoča. Prvovrstna postrežba. Vjekoslav Gjurin, Jurčičeva ulica 9. 1950

Prvovrstna čevljarska delavnica R. Monjač, Maribor, Jurčičeva ulica 9, sprejema vse vrste naročil po meri in vsakovrstna čevljarska pravila. Cene zmerne. Postrazba solidna. 1118 20-26

Izletniku se priporoča gostilna Zvenke Mesarič v Spod. Selnici ob Dravi, žel. post. Ruše. 1587 10-6

Proda se vtila v Ptuj z velikim vrtom. Krasna lega! Veš pove g. Janko Likar, pisarniški ravnatelj v Ptuj. 1927 4-2

Delikatesno kislo zelje, Glavni trg, stojišče obja, zelena tabla. Popoldan Slemškov trg 16. 1999 2-2

Soba z električno razsvetljavo in hrano se odda pri M. Ornik, Aleksandrova cesta 64. 1921 2-2

Fotografije M. Japelj Koroška c. 1 modernih portretnih posnetki, povečave, industr. posnetki. Ogledate si izložbe v Gosposki ulici (kavarna Central) in Solski ulici Odprto vsak dan od 8-12 in od 2-6 ure. Ob nedeljah od 9-12 in 3-5 ure. 1918 10-3

Galanterija

drobnina, trikotaža Same na debelo! Gaspari & Faninger Maribor 1047 Aleksandrova cesta 48.

Lovci! Planinci! Pristni firolski lodni in nepremojljivo blago za pelerine je došlo. Franjo Majer, Maribor Glavni trg 9. 1346

Križevska opekarna A. Lumar & drug, Ljubljana nudi 322 vsakovrstno prima opeko po konkurenčnih cenah. Pisarna: Ljubljana, Prule 19.

A. VICEL Maribor, Glavni trg 5 trgovina s hišnimi potrebščinami, emajlirano, pločevinasto in vitlo posodo, porcelanasto, kamernaste in steklene klene robe. 1386

Šolske torbice nahrbtniki v veliki izbiri, kakor tudi jermeni z držajem za knjige pri Ivanu Kravos, Aleksandrova cesta 13. Preprodajalci dobe popust. 1908 10-9

Gostilna „Pri Katri“ (preje Misleta) v Cvetlični ulici št. 11

prideji v soboto, dne 15. septembra 1923
KONCERT
združen s pojedino piščancev in domačih krofov. — Točijo se izborna vina. — Cene zmerne. — Postrazba točna.
Podaljšana policijska ura.
Za obilen obisk se priporoča „Katra“.

TOVARNA KANDITOV
FR. ROZMAN
MARIBOR, ALEKSANDROVA C. 57
priporoča vse vrste kanditov (bonbone) po najnižjih brezkonkurenčnih tovarn. cenah! Zahtevajte cenike! 1831

J. TRPIN
NAJCENEJŠA
MANUFAKTURA
V MARIBORU, GLAVNI TRG 2

Novo! Novo!
Dežni plašči
od 450 Din. naprej, največji vzorci, pravkar došli. Velika izbira perila, klobukov, čevljev, dežnikov, palic, nahrbtnikov in sandal po konkurenčni ceni pri 2595
JAKOBU LAH, Maribor, Glavni trg 2.

Vse vrste perila za gospode in dame, kakor
srajce, hlače, pyjame, opreme za neveste, otroško perilo, kombinacije itd. Izdeluje po najnižjih dnevnih cenah
Ljudmila Lackner
MARIBOR, Koroška cesta št. 31.

Cie. Gle. Transatlantique — Francoska linija
HAVRE-NEW YORK

Najkrajša linija samo 6 dni čez morje!
Glavno zastopstvo: Slavenska banka d. d. v Zagrebu. — Vorne listke in tozadevna pojasnika daje zastopnik
Ivan Kraker
Ljubljana, Kolodvorska ulica šte. 41.

Podpirajte slovenske tvrdke!
Prometni zavod za premog d. d. v Ljubljani
proda iz slovenskih premogovnikov velenjski, šentjanški in trboveljski premog
vseh kakovosti, v celih vagonih po originalnih cenah premogovnikov za domačo uporabo kakor tudi za industrijska podjetja in razpečava na debele
inozemski premog in koks vsake vrste in vsakega izvora, ter priporoča posebno prima češkoslovaški in angleški koks za livarne in domačo uporabo, kovaški premog, črni premog in brikete.
Naslov: Prometni zavod za premog d. d., centrala v Ljubljani, Miklošičeva cesta 15/II. Podružnica v Novem Sadu (Bačka). 209

Lida
toaletno milo je dobeo in vedno enako dobeo.

ARKO COGNAC MEDICINAL

Dalmatinska klet „DUJE“

Tržaška cesta št. 8

prideji danes v soboto, dne 15. septembra 1923 ter
gostilna „Mesto Trst“
 istočasno, prideji v nedeljo, dne 16. septembra 1923
 od 15.—23. ure

šramelkoncert

K obilnemu obisku vabi gostilničar

Hinko Cigoj.

1927

Veletrgovina z vinom išče proti visoki proviziji

potnika

kateri je dobro vpeljan pri krčmarjih. Naslov pove uprava „Tabora“.

2022

Staro, v nekdanji monarhiji dobro uvedeno tvorniško podjetje (livarna zvonov) namerava ustanoviti v Jugoslaviji sličan obrat ter

vabi interesente, ki razpolagajo s primernim kapitalom,

da se izrazijo če in pod kakimi pogoji bi bili pripravljeni sodelovati. Cenjene ponudbe naj se pošljejo pod „Glockengießerei“ na: Anonc. Exped. Rasteiger, Graz I., Stubenberggasse 4.

2005

Zaradi razširjenja moje že dobro vpeljane in več let obstoječe lesne trgovine in trgovine gradbenega materiala na debelo in drobno, katere že ima z najimi državami najbolje zveze,

iščem kompanjona

s imetjem 800.000 do 1.000.000. kron. Vprašanja je na upravništvo lista pod „Lesni in gradbeni material“ vposlati.

1992

Ogrska Milanska salama

prvo vrstno blago v zabojih od 50 kg in na drobno polnomasten trapistov sir, Banjela (Ossocolo), Mortadella, praška šunka, vestfalska šunka, sardine itd.

se dobi vsaka količina po najnižjih dnevni cenah v delikatesni trgovini

Feliks Pučko, Aleksandrova cesta 31

blizu glavnega kolodvora. — Za vsakega, kateri pride z vlakom, najbližja, najboljša in najcenejša trgovina te stroke v Mariboru.

2020

Zunanja naročila se izvrše obratno pošto.

ZA PREVOZ BLAGA

(tovora) od in do kolodvora ter za vse druge vožnje se priporoča v sredini mesta ležeča 1928 7-6 mednarodna špedicija **REI-KO,** Vojašniška ulica šte. 6.

„Drava“

lesna ind. deln. družba **MARIBOR**

prodaja lepo **bukovo oglje**

na debelo in na drobno (od 50 kg naprej) iz svojega skladišča Meljska cesta 91. 1939

Na znanje!

P. n. občinstvu na znanje, da prov. zamemo vna tepotniška dekoracijaka in mirarska dela kakor tudi vsa popravila. — Tapetnistvo in mizarstvo **Jagodič & Sajko** Maribor, Rotovžki trg 1. Odlikovani s zlato medaljo. — Sodniško zapriščeni izvedenci. 1434 Novo! Zaloga pohištva. Novo!

Leseno pohištvo

Železno pohištvo

Tapetn. pohištvo

Pisarn. pohištvo

Posteljna oprava

Preproge

Zavese

Blago za pohištvo

Posteljno perje

po izvanredno nizkih cenah v zalogi pohištva

Karol Preis

Maribor

Gospodska ulica št. 20

(Pisarska hiša)

Svoboden ogled. Ceniki brezplačno!

Veletrgovina z železnino Pinter & Lenard

Maribor, Aleksandrova cesta 32-34

rabi perfektno korespondentinjo

samosojno moč, zmožno slovenskega in nemškega jezika, strojepisja in stenografije. Prednost imajo one, ki so že v enakih podjetjih bile zaposlene. 1993 2-2

Inženersko elektromehanično podjetje Počivalnik - Zaveršnik in drug

Aleksandrova 44 **MARIBOR** Tržaška cesta 8

izvršuje in gradi vsakovrstne električne naprave za razsvetljavo in pogon, povija motorje, transformatorje itd. ima v zalogi vsakovrstni elektromaterial v največjih količinah. Na skladišču je okoli 5000 kg bakrene žice, gole in omotane za vse napeljave. Razven tega se nahaja na skladišču oca. 30 elektromotorjev od 1 HP do 75 HP. Cena motorja 1 HP je Din. 2600.—, 2 HP je Din. 4600.—, 3 HP je Din. 6600.—, itd. Jamčimo za prvovrstni material ter smo vedel ugodnih zvez v prijetnem stanju, razpečavati blago po najnižjih cenah.

Telefon 460

12-7 1726

Telefon 460

Slavenska banka d. d., Zagreb

Podružnica Maribor,

Aleksandrova cesta šte. 11

Delniška glavnica Din 50.000.000.—

in rezerve preko Din 12.500.000.—

Vloge čez Din 125.000.000.—

Podružnice:

Beograd, Bjelovar, Brod n/S., Celje, Dubrovnik, Gornja Radgona, Kranj, Ljubljana, Murska Sobotica, Novi Sad, Osijek, Sarajevo, Sombor, Sušak, Šibenik, Vršac, Wien.

EKSPozITURE:

Rogaška Slatina (sezonska), Skofja Loka, Jesenice.

Agencija: Buenos Aires, Rosario de Santa Fe.

AFILIACIJE:

Ljubljana: Slovenska banka, Split: Jugoslovenska industrijska banka d. d., Budapest: Balkan Bank r. t., Vacal utca 35. 453

izvršuje vse bančne posle najkulantneje

TEČAJI ZA STROJEPISJE IN STENOGRFIJO

ZASEBNO UČILIŠČE LEGAT, MARIBOR.

(Največja strokovna šola za stenografijo v Jugoslaviji).

Začetek novih tečajev dne 1. oktobra.

Vpisovanje in pojasnila v trgovini s pisalnimi stroji Legat, Maribor, Slovenska ulica 7. Telefon 100.

Prevzete in priporočilo.

Čast mi je, sporočiti sl. občinstvu, da sem z današnjim dnem prevzel pekarno v Mariboru, Frankopanova ulica 9, od dosedanjega lastnika, gospoda **JOSIPA VOGLARJA.**

Prizadeval si bom, da bo v mojem podjetju vladala vedno največja čistoča, in upam, da si bom s prvovrstnim in vedno svežim peclvom pridobil naklonjenost cenj. odjemalcev. — Za obilen obisk se priporoča

Janez Franci, pekovski mojster, Maribor, Frankopanova ulica 9.

Predaja in zahvala.

Naznanjam sl. občinstvu, da sem svojo pekarno v Mariboru, Frankopanova ulica 9, z današnjim dnem predal gospodu

JANEZU FRANCU.

Zahvaljujem se cenj. odjemalcem za izkazano mi naklonjenost ter prosim, da jo prenesejo na mojega naslednika.

2007

Josip Voglar, pekovski mojster, Maribor, Frankopanova ulica 9.